

#DWARS

Het Witsenhuis

pagina 8

Een leven lang
op Nieuwe
Levenskracht

pagina 14

En verder

Barbaraschool	4
Schooltuinen	14
Open Hof	16
Zorgherberg Oostpoort	17
Mondriaankwartet	19
Máxima in Oost	21

Column

De column van een stadsdeelbestuurder komt dit keer van Jan-Bert Vroege

Regels zijn bedacht!

Als gemeente en overheid hebben we de laatste jaren, decennia en eeuwen veel regels bedacht. Altijd met de goede intentie. Om de stad leefbaar te houden en om belangen te kunnen afwegen tussen wat de een zou willen, maar waar de ander hinder of last van zou kunnen ervaren.

Al die regels zijn natuurlijk algemeen en abstract opgeschreven; het is aan ons in het stadsdeel dan ook de taak om deze te vertalen naar de werkelijkheid. Een werkelijkheid die zich soms, of eigenlijk best wel vaak niet helemaal of helemaal niet in die algemene regels laat vangen. De spannende uitdaging voor mij en mijn collega's is om daar dan een passende oplossing voor te vinden. Staan we iets wel toe of juist niet. En welk verhaal hebben we daarbij.

Nog spannender wordt het als de regels vrij duidelijk zijn. Dat iets niet mag; tenminste als je de regel heel letterlijk neemt. Terwijl het idee dat voor ligt best een goed voorstel is; iets wat op die specifieke locaties prima zou passen of iets wat juist best een mooie toevoeging zou zijn in Oost.

De uitdaging is dan de gedachte achter de regels achterhalen. Want is deze regel echt in het leven geroepen om een goed idee tegen te houden of hebben we hier te maken met een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Je als bestuurder achter de regels verschuilen is weliswaar makkelijk, maar wij zijn er niet voor de regels, de regels zijn

er voor ons. Een hulpmiddel, geen natuurverschijnsel. Immers, regels zijn bedacht.

Om mij en mijn collega's daaraan te herinneren heb ik het gelijknamige kunstwerk van Leendert Vooijce op mijn kamer hangen. Dit kunstwerk is onderdeel van de collectie van Factor IJ, onze kunstuitleen op IJburg. Ooit heette dit het CBK

Amsterdam, centrum voor beeldende kunst, gevestigd in het pand naast het stadsdeelkantoor in Oostpoort. Tegenwoordig is het de vooruitgeschoven kunst- en cultuurpost van stadsdeel Oost op IJburg.

Nog altijd kun je voor slechts 12 euro per jaar kunstwerken uitzoeken voor thuis aan de muur en vanaf 6 euro per maand kan je een kunstwerk lenen. Behalve kunstuitleen heeft Factor IJ ook een ruimte waar steeds weer boeiende tentoonstellingen worden georganiseerd; een café met heerlijke koffie en een winkel met mooie designspullen. Kortom, een boeiende culturele ontmoetingsruimte.

Alle ruim 4000 beschikbare kunstwerken, vooral van Amsterdamse kunstenaars, zijn ook online te vinden via de website factor-ij.amsterdam. Fijn om even digitaal doorheen te bladeren en je te laten inspireren voordat je op de fiets naar de Pampuslaan op IJburg afreist. En zoals u hebt kunnen lezen, kunst is er niet alleen voor mooi en de sier, maar ook om je dagelijks te inspireren. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2023 zeven keer zal verschijnen.

De krant wordt huis aan huis verspreid in de buurten van Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer in Amsterdam-Oost.

Op meerdere openbare plekken in Oost liggen exemplaren om gratis mee te nemen. De oplage is 24.000. Ook is Dwars te lezen op de website www.oost-online.nl.

Dwars 236 verschijnt vrijdag 7 juli 2023, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 15 juni 2023.

Adresgegevens:

Wijtenbachstraat 36
1093 JC Amsterdam
06 42 80 78 05
dwarskrant@gmail.com

Kernredactie:

Anita Boelsums, Anneke Hesp,
Melissa Plomp, Frank Schoevaart
en Arie van Tol (hoofdredacteur)

Coverillustratie:

John Prop

Opmaak:

Frits van den Akker, Robert Nieman
en Ron de Wit

Medewerkers:

Robert van Andel, Rose Bartholomé,
Anna ten Bruggencate, Wendy Danser,
Connie Dekker, Annette Douwes, Eddy
Ellert, Ank Engel, Dick Feenstra, Carolien
Gevers, Hella de Groot, Lennie Haarsma,
Peter Hoogendijk, Jim Jansen, Jaap
Kamerling, Brigitte Knor, Judith
Lammers, Méland Langeveld, Xiarella
Lewis, Ruud Meijer, Justus van Oel, Daan
van Pagée, Evelien Polter, Henk Pouw,
Dineke Rizzoli en Ellen Ros

Bestuursleden Stichting Dwars

door Oost: Joost Blom, Arie van Tol
en Frits Wegenwijs

Redactionele bijdragen:

Dynamo, HJS, OAR en IWOON

Druk:

Rodi Rotatiedruk

#DWARS

Redactioneel

Tekst: Arie van Tol

Met 24 pagina's is ook Dwars 235 weer niet dik genoeg om alle onderwerpen en verhalen die zich aandienen een plek te geven. Maar veel komt gelukkig wel aan de orde. Lezen over wat er om de hoek gaande was of zal zijn is interessant en spannend. Je kunt nu eenmaal niet overal bij zijn en zo komt Oost toch in je huiskamer. Ik heb hier vaker mijn twijfel geuit: misschien gaan we in Dwars te zeer voorbij aan alle crises. De begrippen stikstof, migratie en oorlog komen in geen van de artikelen terug. Ook aan de lokale gevolgen besteden we wellicht te weinig aandacht.

Maatschappelijke relevantie is echter wel degelijk in elk nummer medeleidraad. Net over de helft van deze Dwars kun je bijvoorbeeld lezen over achtereenvolgens Schooltuin de Vink, Nieuwe Levenskracht, Platform Transvaal, Zorgherberg Oostpoort, 'Leven in je buurt' en zwangerschapsgym in het park. En dan heb je onderwerpen als het slavernijverleden, de energietransitie en De Waarheid van de eerste helft al gehad! #

Column

Door: Justus van Oel

Verre burenen

Natuurlijk wist ik al jaren waar de Linnaeushof was. In Bennebroek natuurlijk: 'de grootste speeltuin van Europa'. Van die andere Linnaeushof, die met de tennisbaan, was mij tot drie jaar geleden niets bekend. Dat is, in mijn geval, toch redelijk absurd. Ik heb tot mijn twaalfde naast de Watergraafsmeer gewoond, de Linnaeushof, daar, was een kwartiertje lopen. Nooit in mijn leven geweest. Drie jaar geleden voor het eerst. Ik was – werkelijk! – stomverbaasd. Huh? Een tennisbaan? In een luxe hofje, met prachtige huizen? Dat zoiets kon bestaan, op anderhalve kilometer van die armoedige verzakkende Indische Buurt. Ja, mijn buurt, en hunnie van De Meer voelden zich te goed voor ons, dus daar kwamen wij niet. Punt. Zo'n gewoonte houdt lang stand: pas in 2020 ontdekte ik de Linnaeushof achter de Middenweg. Hoe is het mogelijk?

Ik zal het je nog sterker vertellen: ook een jaar of drie geleden stond ik minstens zo verbaasd op het Obi-plein, dus gewoon in mijn eigen Indische buurt. Huh? Op nog geen 300 meter van mijn huis had zich zestig jaar lang een Katholiek Bolwerk verstopt. Met klooster. Meisjesschool. Jongenshuis. Alsof de Paus er woonde. Ongelofelijk dat ik als kind daar nooit ben geweest. Terwijl het zo simpel was: Molukkenstraat oversteken, eerste links en dan rechts. Nee dus. Dat was een andere buurt. Met katholieken. Die kenden wij niet. Dus kwamen wij daar niet. Nooit.

En zo kon het dat ik in 2020 wel in Teheran en New York was geweest, maar nog nooit op het Obi-plein. Bizar.

Daar heb ik lang over gepeinsd. Het zoekraken van Obi-plein en Linnaeushof leverden mij het sombere, maar totaal overtuigende bewijs dat het mensen moeiteloos lukt niets van elkaars nabijheid bestaan te weten. Katholieken? Tennissers? Die mensen bestonden niet. Echt niet. In de jaren zestig was dat blijkbaar de normaalste zaak van de wereld, en geen enkele reden om de subsidiepot leeg te schudden. Want per trappenhuis en per buurtje kenden de mensen elkaar allemaal wél. Verbinden deed je met wie toch al in de buurt was, de rest had je nergens voor nodig. Lekker simpel. Ga daar nou maar eens aanstaan. Ze zijn nooit thuis, kennen verder niemand, werken heel ergens anders, en hun vrienden zitten door de hele stad verspreid. Als je met een helikopter boven de stad gaat hangen zie je overal de netwerken lopen. Maar per buurt, en zelfs per trappenhuis, komen de lijntjes niet meer bij elkaar. Dichtbij is nog onbekender dan vroeger. We zijn intussen wel een stuk rijker, het is heus niet alleen verlies. Ken jij je burenen? #

Reageren? Graag. Naar: justusvanoel@gmail.com.
Meer: www.justusvanoel.nl

Wel en wee van een stadspark

Tekst: **Arie van Tol** | Fotografie: **Dineke Rizzoli**

Op zaterdag 1 juli wordt Ketikoti gevierd in het Oosterpark. Een week daarvoor, op zondag 25 juni, is er het traditionele Roots Festival. In het park bloeit verder nadrukkelijk de stenen noordzijde, terwijl het groen te wensen over laat, waarschijnlijk mede door gif in de grond en regelmatige wateroverlast.

Is er wel nieuws onder de zon in het Oosterpark? Het Roots Festival is in de vroege zomer al bijna 40 jaar een vaste gast van het park. Het Slavernijmonument is sinds juli 2000 het decor van Ketikoti, de Nederlandse herdenking van de afschaffing van de Trans-Atlantische slavernij. De monumentale gebouwen aan de noordzijde zijn sinds de afronding van de Verdubbeling door de steeds ruimere zichtlijnen al lang geen geheim meer. De mening van omwonenden en bezoekers van het park over die zichtlijnen en de staat van het groen blijft onveranderd kritisch. Het gif in de grond en de armzalige waterhuishouding lijken de gemeentelijke overheid niet echt te verontrusten. Ook de onveilige tafereel op de doorgangsroute, recentelijk onderwerp in een vorige Dwars, leiden niet tot ingrijpen.

Roots
Tot een meerdaags festival op diverse locaties was het Amsterdam Roots Festival uitgegroeid. En de programmering bestond al lang niet meer uit louter muziek. Die diversiteit aan programmaonderdelen – naast muziek: circus, dans, theater, kindervoorstellingen en workshops – is er ook in de editie van dit jaar. Nieuw(s) is dat het evenement is teruggegaan naar de kern: de festivaldag in het Oosterpark, op **zondag 25 juni**. Het Amsterdam Roots Festival blijft een plek waar verschillende culturen en tradities samenkomen. Thema in 2023 is ‘Blind Spots’: ‘We willen de blinde vlekken in onze eigen denkpatronen ontdekken en uitdagen om nieuwe perspectieven te ontwikkelen.’ Roots is toegankelijker en inclusiever dan ooit: zo is het terrein rolstoelvriendelijk gemaakt en zijn er prikkelarme ruimtes beschikbaar. Op de website www.amsterdamroots.nl is meer informatie te vinden, natuurlijk ook over de line-up.

Ketikoti
De nationale slavernijherdenking op **zaterdag 1 juli** zal dit jaar een bijzonder karakter krijgen. Het is de dag van het begin van een speciaal Herdenkingsjaar. Het stilstaan bij de pijnlijke geschiedenis zal bijdragen aan het blijvend vergroten van kennis en ver-

De speeltuin

binding in de samenleving, verwacht de Rijksoverheid. Er worden officiële excuses verwacht van Nederland voor het slavernijverleden.

De herdenkingsceremonie is van 13.15 tot 14.30 uur bij het Slavernijmonument in het Oosterpark en is live te volgen op radio en televisie. Een traditioneel plengoffer voor de voorouders door Winti Priesteres Marian Markelo zal de opening vormen, waarna het woord is aan sprekers, spoken-word artiesten / dichters en zangers. Voorafgaande aan de ceremonie loopt er van 11.00 tot 12.00 uur een stoet van de Stopera naar het Oosterpark. Deelnemers aan de optocht die de naam Bigi Spikri – letterlijk: grote spiegel – heeft, vallen op door hun authentieke, culturele klederdracht.

25 juni: Roots 1 juli: Ketikoti

Na het officiële programma start om 15.00 uur het Ketikoti Festival. In het Oosterpark zijn er dan op verschillende podia diverse muziek- en dansoptredens en verdiepende activiteiten. Tot 22.00 uur kunnen bezoekers terecht bij kramen met eten, drinken, kleding, sieraden, kunst e.d. Bovendien zijn

er lezingen, films, workshops en veel activiteiten voor kinderen. Meer informatie is te vinden op ketikotiamsterdam.nl.

Toerisme
Een half jaar geleden opende het vierde hotel (Pillows, 5 sterren) haar deuren van een prachtig gerenoveerd gebouw en een even mooie architectonische uitbouw daaraan. Het Tropen Hotel ondergaat een zeer ingrijpende verbouwing. Hotel Arena en Generator Hostel zijn al wat langer geleden in nieuwe jassen gestoken. Kortom: er is en wordt flink geïnvesteerd in de toeristenindustrie bij het Oosterpark.

Het Amsterdamse gemeentebestuur heeft al jaren de mond vol van het terugdringen van toerisme en het aantal hotelkamers. Vrijblijvende retoriek voert de boventoon, net als de Rijksoverheid dat op andere fronten doet. Daadkrachtig beleid ontbreekt. Natuurlijk kennen we het antwoord op de vraag waarom Pillows een hotel is geworden en geen complex woonappartementen of verzorgingstehuis. Omdat daar simpelweg veel meer geld mee valt te verdienen. Tegen die heilige economische wetmatigheid is kennelijk geen politiek verzet mogelijk.

Kenmerkende afscheiding pad – gras

Goed, laat dat zo zijn. Dat rechtvaardigt niet dat project ‘Verdubbeling van het Oosterpark’, waarbij de gemeente miljoenen investeerde in het renoveren van het park, toch vooral bedoeld blijkt te zijn geweest voor het upgraden van de stenen noordzijde, voor het scheppen van betere voorwaarden voor de ondernemers daar. Ach ja, oud nieuws.

Gif
Het Zwartboek Verdubbeling Oosterpark dateert van 2019. ‘Van Amsterdams park tot hoteltuin’ luidt de ondertitel. Er worden een tiental bevindingen, conclusies en aanbevelingen in uitgewerkt en het is te lezen op www.herstelooosterpark.nl. Hans Olykan is een van de samenstellers van het boek van Stichting Herstel Oosterpark. Hem vraag ik naar de ontwikkelingen in het park van de afgelopen jaren. ‘De focus van Herstel Oosterpark ligt op het gif in de grond. We hebben door het gerenommeerde bureau IDDS uitgebreid bodemonderzoek laten doen

in het park. Daarin werd onomstotelijk vastgesteld dat op veel plekken een zeer hoge loodconcentratie in de bodem zit. Op diverse plaatsen in het Oosterpark spelen kinderen, denk met name aan de speelplaats bij de kinderopvang en aan het pierenbad. Maar natuurlijk ook op de grote grasvelden zijn vaak kinderen te vinden. De loodwaarde van grond waarop zij spelen mag onder geen voorwaarde hoger zijn dan 100 mg/kg, stelt het RIVM. Volgens het onderzoek is er op veel plaatsen een waarde van wel acht maal zo hoog. De gemeente neemt de gevaren daarvan niet serieus en gaat aan die bodemvervuiling nu en in de nabije toekomst zeker niets doen. Ook de door ons voorgestelde waarschuwingsborden vindt de gemeente niet nodig.’ Herstel Oosterpark blijft zoeken naar vervolgstappen.

Flink geïnvesteerd in de toeristen- industrie

Groen
Het project ‘Verdubbeling van het Oosterpark’ heeft geleid tot een sterke afname van bomen en struikgewassen. In 1892 werden 1800 bomen geplant, waarvan er nu nog amper 800 over zijn. Die afname was gepland, ten faveure van een toename van verharding en zichtlijnen. De verdere afkalving van het groen, na de afronding van het project, was niet bedoeld. Als ambtenaren ingaan op kritische noten en commentaren van omwonenden over

het verdwijnen van bomen, wordt telkens weer de keuze voor zichtlijnen genoemd. Maar de kap van zieke en dode bomen naast vele gezonde bomen in de afgelopen jaren heeft niets meer met die keuze te maken. Het Oosterpark biedt simpelweg een slechte voedingsbodem voor bomen, struiken en planten. Frank Köhler van de Vrienden van het Oosterpark beaamt dat: ‘Na de renovatie geldt natuurlijk ook voor het Oosterpark dat voor elke gekapte boom een nieuwe moet worden aangeplant. Dat is de afgelopen jaren niet gebeurd. Maar dit jaar wordt er een klein aantal nieuwe bomen geplant en volgend jaar volgen er meer. De bodemgesteldheid – een zo groot mogelijke kans op overleven van jonge aanplant – is daarbij leidend.’ Er is naar zijn zeggen met de komst van een stedelijk parkenmanager wel weer meer aandacht voor het park, ook voor het groen.

En ja, natuurlijk is het hoe dan ook goed toeven in het Oosterpark. #

Slavernijmonument

Barbaraschool gaat dicht

Tekst en fotografie: Ellen Ros

De Barbaraschool, meer dan 130 jaar oud en de oudste school van Amsterdam, gaat definitief sluiten. Dit nieuws werd bekend op de ouderavond van 27 maart.

Te weinig kinderen gaan mee naar de tijdelijke locatie, zo blijkt uit een peiling onder de ouders. Daarom vinden bestuur en directie dat de school niet toekomstbestendig genoeg is. De (interim)

directeur Hans Niehot gaf die avond toelichting: hij heeft na een belronde met alle ouders de conclusie getrokken dat met 77 leerlingen de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs niet

meer gegarandeerd kan worden. Vorig jaar veroorzaakte het nieuws dat het gebouw (de Parochie is eigenaar) zou worden verkocht tumult. Vanwege de onzekerheid vertrokken er toen al leerlingen. De Vrienden kwamen in actie om een plan te maken om de school te behouden.

Vrienden

In 2017 is de stichting ‘Vrienden van de Barbaraschool’ opgericht. De school werd ook toen al bedreigd in haar voortbestaan. Na het nieuws van de verkoop is de stichting opnieuw actief geworden. Er is een plan gemaakt voor een kleine buurtschool met een aantal maatschappelijke functies en woningen voor leraren: Het Barbarahuis. De

De school heeft een belangrijke ontmoetingsfunctie voor de buurt

stadsdeelvoorzitter was enthousiast. Stadsherstel gaf te kennen te willen investeren. Een aantal organisaties steunden dit plan. Er was weer hoop.

Emoties

Een week na het bericht van sluiting spreek ik met twee leden van het bestuur van de Vrienden, Marike Barendse en Joris van Wijk. Beiden zijn nog aangeslagen door het nieuws. Hun kinderen reageerden ook geëmotioneerd op de sluiting. Heel veel tijd en energie is gestopt in een toekomstplan

en het bestuur KBA Nieuw West zet er een streep door. ‘We zijn lang aan het lijntje gehouden, we kregen het gevoel echt steun te hebben van veel partijen.’ Het vertrouwen in het bestuur was al niet groot.

Marike: ‘De gemeenschap rond de Barbaraschool is uniek, een lerarenteam dat heel erg betrokken is bij de ouders en de buurt, een heel actieve oudergroep, de kinderen op school zijn een brede afspiegeling van de buurt en een schoolplein met een geweldige ontmoetingsfunctie voor de buurt! We zijn bang dat dit allemaal verdwijnt. Straks staat de school leeg want uitzicht op een nieuwe eigenaar of gebruiker is er nog niet.’

Joris: ‘De kinderen verliezen hun maatjes in de klas en hun leraren. Ze zullen worden geplaatst op scholen in de buurt, daar is een procedure voor. Maar het is niet fijn als je bijna klaar bent op je basisschool en dan moet je op een andere school weer helemaal wennen. Een goede plek voor mijn kind is nu de eerste prioriteit.’

Hoe verder?

Ik vraag Marike en Joris: is er nog een taak voor de Vrienden? Willen zij zich nog inzetten voor een Barbarahuis? Joris vindt dat er een Barbarahuis voor de buurt moet komen. Er moet een maatschappelijke invulling blijven voor het gebouw. Hopelijk zijn er voldoende betrokken buurtbewoners die zich hiervoor willen inzetten. Het stadsdeel bepaalt mede de toekomstige bestemming van het gebouw.

Er komt een spetterend afscheidsfeest voor de leerlingen en de buurt. Daarvoor wordt geld ingezameld met een benefietconcert op 13 mei van 14.00 - 15.45 uur. #

Stand van zaken bij MeerEnergie

Tekst : Lennie Haarsma | Fotografie: Frank Schoevaart

MeerEnergie is een buurtcoöperatie zonder winstoogmerk, die een kostenneutraal warmtenet wil realiseren voor alle gebouwen van een deel van de Watergraafsmeer

Het gaat om Middenmeer-Noord, Linnaeusparkbuurt, Middenmeer-Zuid en het hoekje van sportpark Middenmeer-Zuid. De coöperatie telt momenteel 1000 leden. De voordelen van de coöperatie zijn duidelijk: de winst blijft bij de bewoners, zij kunnen zelf keuzes maken over o.a. aanbod, duurzaamheid, kosten en de coöperatie is niet afhankelijk van grote commerciële partijen. De verwachting is dat in 2025 de eerste woningen op het MeerEnergie warmtenet zijn aangesloten.

Restwarmte

Om minder kwetsbaar te zijn voor Poetin-gas, Groningse aardbevingen of een falend co₂-beleid kan de buurt gebruik maken van de datacenters in Science Park. Deze datacenters creëren restwarmte bij het koelhouden van de computers. In totaal is er zoveel energie beschikbaar dat er zeker 5000 huizen van warm water kunnen worden voorzien. De temperatuur van de restwarmte is te laag om direct te gebruiken voor verwarming. Daarvoor is een warmtepomp nodig die de warmte opwaardeert naar een hogere temperatuur om de huizen mee te verwarmen. MeerEnergie werkt samen met de gemeente (aanleg

leidingen en ondersteuning), Equinix (als warmtebron) en Firan (partner in infra-bedrijf). Donderdag 31 maart vond een informatieavond plaats in de Ron Berteling Zaal op de Jaap Eden IJsbahn. Eind maart 2023 heeft de gemeente een start gemaakt met de aanleg van de leidingen in Middenmeer-Noord. Bovendien heeft de gemeente geconcludeerd dat het plan van MeerEnergie de beste oplossing is om Middenmeer van het aardgas af te krijgen.

Frank Schoevaart, fotograaf van Dwars, wonend in Middenmeer, is als huurder lid van de coöperatie en nam deel aan deze avond. Hoe kijkt hij aan tegen de ambitieuze plannen van deze buurtcoöperatie en hoe was de stemming op de informatieavond? ‘Ik ben enthousiast omdat de plannen van MeerEnergie voor een aardgasvrij in Middenmeer ervan uitgaan dat de kosten voor gas niet hoger zullen zijn dan nu. En op die manier leveren we een bijdrage aan het milieu. Ik ben huurder. Mijn huisbaas die meerdere panden in het gebied in bezit heeft moet nog benaderd worden. Het is wel spannend op welke termijn een en ander gerealiseerd gaat worden.

Er was een flinke opkomst bij de informatieavond

Er is nu een vijfjarenplan, dat uitgaat van afrondingen in 2026/2027. Het is mooi dat de gemeente Amsterdam nu al bezig is met de aanleg van de leidingen in Middenmeer-Noord, die de gemeente nu, in eerste instantie, voor zijn rekening neemt. De sfeer op de informatieavond was goed; er waren ruim 100 mensen aanwezig en men sprak grote waardering uit voor wat het bestuur en de commissieleden van MeerEnergie hebben gedaan.’

Fondsen

Ardine Nicolai is de voorzitter van

MeerEnergie: ‘Wat er nu gaat gebeuren is het opzetten van een bedrijf dat zaken kan gaan doen met alle betrokkenen. Er moet subsidie komen voor de bekostiging van de ontwikkeling van dit bedrijf, dat bij de gemeente, met ondersteuning van wethouder Pels, zal worden aangevraagd. Voor de uiteindelijke aanleg van het net is nog veel geld nodig en hiervoor zullen landelijke fondsen ter beschikking komen; minister Jetten is die fondsen nu vorm aan het geven.’ #

Buurtberoemd om zijn buurtprojecten

Tekst: Anita Boelsums | Fotografie: Frank Schoevaart

Als de Iraanse politieke vluchteling Firoez Azarhoosh in 1983 in Amsterdam aankomt, is hij meteen verkocht. ‘Ik keek mijn ogen uit, ik zag een waanzinnige chaos en rebellie, allerlei soorten mensen met paarse haren en hanenkammen en laarzen... ik dacht dit is het!’ Nu veertig jaar later vervult hij nog even enthousiast zelf een belangrijke en innovatieve rol in de chaos van Oost – en daarbuiten.

‘Het liefst zit ik hier in de buurt’

Een paar jaar na zijn aankomst in Nederland gaat de dan 20-jarige Firoez nog even naar Amerika, want dat was de bedoeling oorspronkelijk, daar woonde familie, maar hij keert al snel weer terug. ‘Ik woonde in zo’n Vinexwijk,’ vertelt hij. ‘Daar had ik geen zin in. Ik wilde gewoon in Amsterdam blijven.’ Hij studeert informatica aan de UvA, trouwt, krijgt twee kinderen, vervult een aantal directeursfuncties bij de gemeente Amsterdam en Den Haag en heeft dan genoeg van de overheid. Hij begint voor zichzelf als consultant. Azarhoosh: ‘Vanaf dat moment heb ik me helemaal gefocust op de samenleving in de wijk. En dat vond ik meteen zo leuk dat ik daar nooit meer mee ben gestopt. Ik word nog wel eens ingehuurd voor advies hier en daar, maar het liefst zit ik hier in de buurt.’

Polarisatie

Zijn meer dan levensgrote portret hangt op het Muiderpoortstation. ‘Tja, aanvankelijk leek het me nogal decadent toen kunstenaar Serge Verheugen me ervoor vroeg, maar ik vind het toch wel een eer om daar te mogen hangen te midden van al die andere mensen die actief zijn in de buurt. Wij dóen dingen, dat kun je wel zeggen. En ik krijg leuke reacties van mensen die me herkennen, ze sturen me appjes of foto’s. In een monocultuur mis je per definitie kansen is de uitspraak die Verheugen aan het portret heeft toegevoegd. Firoez legt uit waarom: ‘Diversiteit brengt veel nieuwe mogelijkheden. Dat betekent dat je niet alleen zelf veel kansen hebt om je te ontwikkelen, maar ook de samenleving. Een van mijn overtuigingen is dat als je gewend bent om in een pluriforme samenle-

ving te leven met meerdere invalshoeken, je blik wijder is en je daardoor meer ziet. En dat is nodig om vooruit te komen, op een sociale manier. Op dit moment is er in Nederland veel onvrede met het bestaande systeem, zijn we op zoek naar iets nieuws. Dat leidt af en toe tot chaos, maar dat geeft niet; we moeten die chaos koesteren en leren ermee om te gaan. Pas als we dat geleerd hebben, kunnen we een soort transitie maken richting een betere toekomst. Dat denk ik. Maar als je oogkleppen op hebt, zie je alleen maar je eigen gelijk en kom je per definitie problemen tegen. Niet iedereen is zoals jij. En dan word je boos, krijg je polarisatie.’

‘We moeten chaos koesteren en daarmee leren omgaan’

Experiment

Die polarisatie onder de bevolking ten tijde van de opkomst van Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh (‘terwijl er economisch gezien helemaal geen reden was voor onvrede...’) was voor Azarhoosh de aanleiding om met een aantal mensen rond de tafel te gaan zitten en te bedenken hoe daarmee om te gaan. ‘Het was een enthousiaste tijd. We waren met wijkbewoners, politiek betrokken progressieve mensen die geloofden in innovatie, in de tijd van Obama, yes we can, mensen die anders durfden te denken. Samen

hebben we buurtcentrum de Meevaart opgezet als sociaal experiment.’ Experiment? ‘Ja we wilden het laten runnen door vrijwilligers en de programmering aan de buurtbewoners overlaten, niet ingekapseld worden door een bepaald soort dwingende financiering.’ Het lukte. Dat kon in die tijd. Azarhoosh is nu minder bij de ontwikkeling betrokken en heeft het gevoel dat het stadsdeel wat meer controlerend optreedt, echt à la de overheid, minder meedenkend. ‘Maar er blijven nog steeds nieuwe groepen komen, er zijn nieuwe ideeën en experimenten met een nieuwe algemeen manager, dus het blijft wel een experimentele plek gelukkig.’

Armoede

Firoez Azarhoosh houdt zich nu vooral bezig met de beweging - zoals hij die zelf noemt - Samen Vooruit en met het Educatief Centrum Oost dat hieruit is voortgevloeid. Samen Vooruit heeft hij in 2017 na de gemeenteraadsverkiezingen in samenspraak met de gemeente opgezet. Het is een lokaal programma om de armoede vanuit de buurt te bestrijden. ‘Allereerst gaat het om de chronisch zieken, minder validen en ouderen,’ legt hij uit. Die moet je als fatsoenlijke samenleving sowieso ondersteunen. Daarnaast is er een groep die door omstandigheden grote schulden heeft opgebouwd en vaak met meerdere problemen worstelt. Die zijn hun geloof in de instituties helemaal kwijt. Dat vertrouwen proberen we met veel vrijwilligers te herstellen.’ Samen Vooruit heeft daarom een opleiding Vertrouwenspersonen opgezet. De afgelopen vier jaar zijn er ruim 40 mensen opgeleid. Die hebben al zo’n 400 mensen bereikt die in de

problemen zaten. Deelnemers aan de opleiding komen uit ‘eigen’ organisaties – kerkelijke, Marokkaanse, Turkse, vluchtelingen etc. ‘Zo kun je ondersteuning bieden in de haarvaten van de samenleving, door mensen die vertrouwd worden. Dan heb je niet meer te maken met angstbeelden als: ik ga niet naar de schuldhulpverlening want straks word ik onder curatele gesteld of ik ga niet naar de jeugdzorg want straks wordt mijn kind me afgenomen.’

Gratis opleiding

En dan is er nog een derde groep die goed voor zichzelf zou kunnen zorgen, maar op de een of andere manier de aansluiting heeft gemist. ‘Daarom hebben we het Educatief Centrum Oost opgezet. Het gaat vaak om mensen met een taalprobleem, zonder eigen netwerk, die niet weten bij welke instanties ze voor hulp moeten aankloppen. Sommigen hebben weinig tot geen vertrouwen in de overheid, zitten depressief thuis en hebben geen geld en vooruitzicht op een beter leven.’ EC-O biedt hen een gratis opleiding aan. Het basisaanbod bestaat uit Pre-entree, MBO-1 assistent dienstverlening en zorg en MBO-2 dienstverlening. ‘Meer dan de helft van de studenten die vorig jaar een diploma behaalde, heeft werk,’ vertelt Firoez. ‘We zijn nu druk bezig met het opzetten van technische opleidingen, want daar zal de komende tien jaar veel vraag naar zijn.’

Politiek kind

Tot slot: wat drijft hem? ‘Mijn drijfveer is de onrechtvaardigheid van ongelijkheid: economische ongelijkheid, ongelijkheid in kansen, in achtergrond, in het hebben van netwerken. Dat leidt uiteindelijk tot een soort onderklasse die, als je daar niets aan doet, nooit meer de kloof kan overbruggen. Polarisatie zie ik als een gevolg hiervan.’ Firoez is altijd een politiek kind geweest. ‘Vanaf mijn 12e was ik bezig met revoluties en opkomsten en ik heb natuurlijk beleefd dat het helemaal verkeerd kan aflopen. Ik wil dat niet nog een keer meemaken!’ #

‘Buurtberoemd’-tekening: Serge Verheugen

Hoe deze geslaagde woongroep begon

Tekst: **Julien Oostenbrink** | Fotografie: **Anita Boelsums**

Woongroep 'Lievevrouwebedstroo' bestaat 30 jaar. In het opvallende gebouw aan de Woltera van Reesstraat heeft de woongroep haar wooneenheden en gemeenschappelijke ruimte. Dwars spreekt met Ans van de Scheur, 85 jaar, mede-oprichtster van de groep, en met Samantha Bezembinder, 52 jaar, die recent bij de groep komen wonen.

Bij binnenkomst wordt er een kop koffie ingeschonken en een koekjestrommel op tafel gezet. Op de WC deur hangt een grote prent: een portret van Egon

Schiele. Op tafel een grote onafgemaakte puzzel. Ans brengt ons naar een andere tijd. De late jaren 80. Ze kwam net terug uit

Frankrijk na een mislukte poging om een vrouwencamping te starten. Amsterdam Oost bracht Ans echter op een nieuw idee: een woongroep voor alleenstaande vrouwen. 'Vrouwen hadden al zo lang de tweede viool gespeeld!'

Geen tegenwerking

En de lat werd hoog gelegd! Ans wilde de nieuwbouw in, en ze was ook bereid om daarvoor te vechten. Samen met andere vrouwen vormde Ans een hechte club waar ook naar geluisterd werd. Ze kregen hulp van Henk Langestraat van wooncorporatie Woning Centrum Oost. Voor ze het wisten gingen ze op gesprek bij de gemeente van Amsterdam waar iets heel eigenaardigs gebeurde.

'Onze droom werd steen!'

Ans en de vrouwen die zich bij haar hadden aangesloten hadden zich voorbereid op een flinke discussie en waren bereid om hun schouders er flink onder te zetten om het idee waar te maken. Tot hun grote verbazing was dit helemaal niet nodig!

Wensen ingewilligd

Er zaten drie kandidaat-architecten op hen te wachten die allemaal hun eigen wervende verhaal presenteerden. Uiteindelijk werd er gekozen voor Duinkeren van der Torre. Ze konden gelijk aan het werk. 'Onze droom werd steen!'

En niets was minder waar: er werd volledig geluisterd naar alle wensen. Een terras op het zuiden, een grote gezamenlijke ruimte voor de vrouwen, een lift en nog veel meer. Het was inmiddels eind jaren 80. Ans bestempelt deze tijd met de titel 'de golf van vernieuwing'. En uiteindelijk, na een lange voorbereiding, werd er gebouwd. Ans bleef volledig betrokken bij het bouwproces en mocht af en toe (met een helm) zelfs even kijken. Ans geeft wel eerlijk toe dat ze de strijd miste. 'Strijd verbindt ons,' zegt ze daarover. En omdat alles zo goed verliep, haakten sommige vrouwen zelfs af.

Saamhorigheid

Als Ans de geschiedenis van het ontstaan heeft verteld, mengt Samantha zich ook in het gesprek. 'Hoewel de woongroep bijna helemaal uit andere leden bestaat dan 30 jaar geleden is er aan de saamhorigheid niets veranderd.' Samantha denkt dat dit mede komt doordat je je als nieuwe bewoner erg welkom voelt. Er is vanaf dag één belangstelling voor je en contact met de andere groepsleden. Er wordt goed gecommuniceerd, dat is volgens zowel Ans als Samantha heel belangrijk. 'We laten elkaar altijd uitpraten en hebben respect voor elkaar,' zegt Samantha. Ans voegt hier nog aan toe dat ze enorm van de gesprekken geniet en leert. Beide vrouwen zijn enorm dankbaar voor het bestaan van deze geslaagde woongroep. En ze zijn er van overtuigd dat hij nog een flink aantal jaren zal bestaan! #

Geboortehuis met een vreemde sfeer

Tekst en fotografie: **Méland Langeveld**

Een gesprek met Remco Lijnbach.

Zijn herinneringsplek is Ingogostraat 13 in de Transvaalbuurt.

'Naast het huis van mijn vriendin in Schagen kwamen twee struikelstenen in de stoep. Ik vroeg de persoon die de stenen plaatste naar de achtergrond van deze mensen. Hij vertelde dat deze Joodse mensen in de oorlog waren afgevoerd naar de Transvaalbuurt in Amsterdam. En dat zij terecht kwamen in de Ingogostraat, nummer 13. Vol verbazing vertelde ik dat ik op dat adres geboren ben en gewoond heb. Uiteraard dacht hij dat ik het verzon, want zoveel toeval bestaat toch niet.'

Twee minuten

'Als klein kind moest ik stil zijn. Twee minuten zwijgen voor een kind is lang en voor mij was dat érg lang. Die twee minuten leken eindeloos. Hoopvol wachtte ik op het moment dat mijn vader weer sprak. Hij had wel uitgelegd waarom wij dit deden, maar echt begrijpen deed ik dit nog niet. Een kind heeft niets met de dood. Gelukkig. Ik vroeg mijn vader hoeveel mensen er dood waren? Tien? Of honderd? Honderd is een immens getal voor een vierjarige jongen. Alles meer dan het aantal vingers kende ik nog niet. Mijn vader vertelde dat er wel meer doden waren dan tien keer mijn vingers. Toen ik hem vroeg of zij erg ziek waren, antwoordde hij dat andere mensen hen niet aardig vonden en op mijn vraag of je dan dood

gaat, zei hij dat dit soms zo is. De oorlog lag nog vers in het geheugen. Het was nog maar vijfentwintig jaar vrede.'

Zoveel toeval bestaat toch niet...

Angstige energie

'Het huis waar wij woonden had een vreemde sfeer. Er heerste een angstige energie, alsof de tijd had stilgestaan. Het verleden was nog zo aanwezig. Waarschijnlijk was ik hier als kind gevoelig voor. Laatst stond ik voor m'n geboortehuis. In het trottoir zijn struikelstenen gemetseld. Ik liep door de wijk en zag overal struikelstenen met de namen van de vermoorde bewoners. Mannen, vrouwen en kinderen met datum en plaats waar zij zijn omgebracht. Omdat mensen hen niet aardig vonden. Zeshonderdduizend maal mijn vingers. Minstens. Ook nu nog kan ik dit getal niet bevatten.'

Oproep

Bent u geïnteresseerd om ook een plek waar u een mooie, bijzondere, trieste of een andersoortige herinnering aan heeft met ons te delen, dan kunt u een mail sturen naar de redactie: dwarskrant@gmail.com

De rubriek 'Het was in Oost' met een plek ergens in Oost waar iemand een mooie, bijzondere, trieste of een andersoortige herinnering aan heeft.

'Ik herdenk onder andere:

Grietje Braamsem-Peperwortel: vermoord in Sobibor, 16 september 1943, 63 jaar.

Joseph Krant: vermoord in Sobibor, 2 juli 1943, 73 jaar.

Fietje Krant-de Klijn: vermoord in Sobibor, 2 juli 1943, 45 jaar.

Kitty Krant: vermoord in Sobibor, 2 juli 1943, 12 jaar.

Bertha Krant: vermoord in Sobibor, 2 juli 1943, 15 jaar.

Abraham Appelboom: vermoord in Auschwitz, 14 september 1942, 73 jaar.

Henriette Appelboom-Oudkerk: vermoord in Auschwitz, 14 september 1942, 65 jaar.

Dit waren de bewoners van Ingogostraat 13. Het huis waar ik ben geboren.' #

Verlichtingsfilosofen bij Oosterpark

Tekst: Robert van Andel | Beeld: Henk Pouw

De Wijtenbachstraat en beide Van Swindenstraten eren met hun naam professoren in de wijsbegeerte. Deze hooggeleerden beoefenden echter zeer verschillende wetenschapsgebieden. De eerste bestudeerde Oudgriekse teksten en de tweede beschouwde de wereld aan de hand van Newtons wiskundige beschrijving van de zwaartekracht.

Daniël Wijtenbach en Jean Henri van Swinden maakten naam in de Napoleontische tijd. Laat in de 19de eeuw, bij de Amsterdamse staduitbreiding buiten de wallen, besloot de gemeenteraad tot de vernoeming van deze professoren, die honderd jaar eerder verbonden waren aan het Athenaeum Illustre, de voorloper van de Universiteit van Amsterdam.

Daniël Albert Wijtenbach (1746-1820) was een Zwitserse predikantenzoon. Hij kwam als jonge man naar Leiden om klassieke teksten te bestuderen in de traditie van de Leidse wetenschappers en universitaire bibliothecarissen die gericht waren op Oudgriekse teksten. Zijn specialisme en talent maakten dat

hij kort daarop hoogleraar werd aan het Remonstrants Seminarium te Amsterdam. Enige jaren later volgde een benoeming tot hoogleraar klassieke talen en wijsbegeerte aan het Athenaeum Illustre. Op middelbare leeftijd keerde hij terug in Leiden als opvolger van zijn leermeesters op de leerstoel klassieke talen en als bibliothecaris.

Levenslessen

De vernoeming van Daniël Wijtenbach in een straat bij het Oosterpark plaatst hem allerm minst tussen verwante vakgenoten. De schrijvers tussen wie hij zich thuis voelde zijn te vinden bij een bezoek aan Amsterdam-West tuinstad Geuzenveld-Slotermeer. Midden vorige eeuw werd hier een filosofenwijk gebouwd met straatnamen die verwijzen naar de klassieke filosofen die Wijtenbach bestudeerde. Daar vindt men een Plato-, Socrates-, Aristoteles-, Zeno-, Epicurus-, Parmenides- en Senecastraat. En ook de Plutarchusstraat, die vernoemd is naar een Grieks-Romeinse filosoof die leefde rond het begin van de christelijke jaartelling. Wijtenbachs roem als classicus berust op zijn verzorging - op verzoek van Oxford University Press - van Plutarchus 'Moralia', met daarin wereldbeschouwingen en levenslessen op velerlei gebied in dialoog- en/of essayvorm. Wijtenbach past zo in een klassieke literair-filosofische traditie.

Wijtenbach bestudeerde de klassieke filosofen

De Verlichting

In de filosofenwijk van Geuzenveld-Slotermeer bevinden zich in een hoekje naast de Griekse en Latijnse filosofen de Descartesstraat en de Leibnitzstraat. René Descartes en Gottfried Wilhelm Leibnitz waren 17de eeuwers die als briljante wiskundigen, natuurkundigen en filosofen in de natuurfilosofische traditie staan waarin ook Jean Henri van Swinden (1746-1823) zijn plaats

Geleerden en straatnamen rond het Oosterpark - deel 6

heeft. Van Swinden werd opgeleid in Leiden in verschillende natuurwetenschappelijke disciplines zoals botanie en anatomie maar ook in de wiskunde, sterrenkunde en filosofie. Hij promoveerde in de filosofie op een proefschrift over Newtons zwaartekracht. Dit was toen een uiterst actueel onderwerp. Gedurende de hele 18de eeuw stond de wetenschap in het teken van onbegrensd ontzag voor Newtons wiskundige mechanica. Helemaal in die lijn streefde men inzicht na op grond van verstandelijke analyse, dus met de rede. Dat inzicht moet vervolgens nog weer bevestigd worden via toetsing aan de praktijk. Geleerden in die tijd benoemden zelf hun wetenschappelijke houding en het tijdperk waarin zij leefden als 'De Verlichting'. Deze aanduiding geldt nog steeds voor wetenschapsbeoefening in de 18de eeuw.

Van Swinden werd kort na zijn afstuderen benoemd tot hoogleraar in de natuurlijke wijsbegeerte aan de Universiteit van Franeker, Friesland. Hij vervulde daar gedurende bijna twintig jaar een uiterst actieve rol in onderzoek en onderwijs. Daarvoor kreeg hij internationale erkenning. Zo ontving hij enkele internationale wetenschappelijke prijzen voor onderzoek naar het aardmagnetisme en de destijds nog zeer raadselachtige relatie tussen magnetisme en elektriciteit. Hij droeg het belang van wetenschapsgeschiedenis uit. Zijn vernoeming in straatnamen sluit daarbij aan.

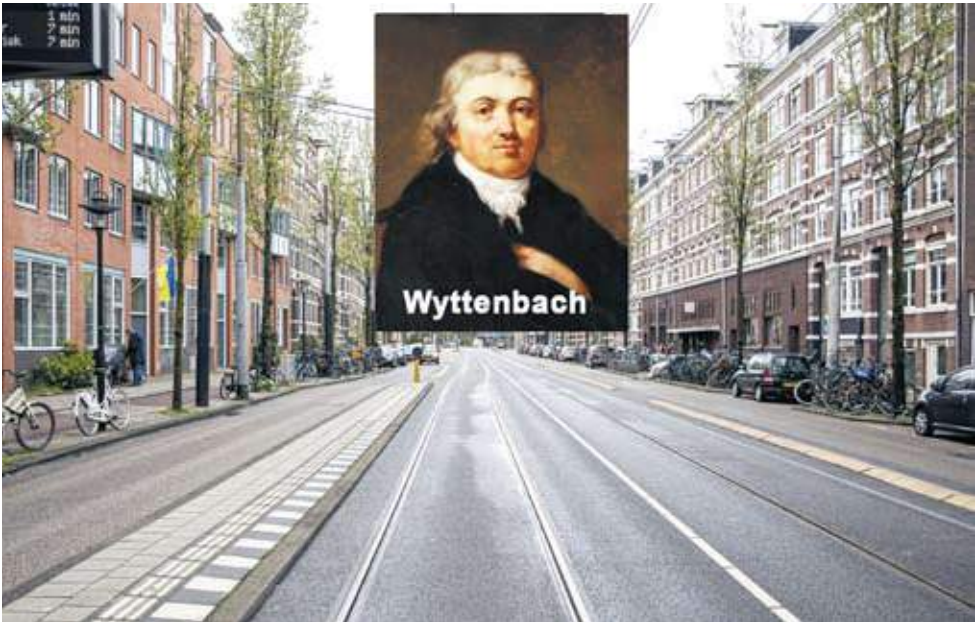
Van Swinden initieerde de eerste Amsterdamse volkstelling

Als hoogleraar aan het Athenaeum Illustre met leeropdrachten in de wijsbegeerte, wiskunde, natuur- en sterrenkunde toont Van Swinden grote maatschappelijke inzet. Hij wordt politiek actief als volksvertegenwoordiger in de revolutionaire periode na de Franse inval in 1795 en als gedeputeerde van Amsterdam en is in 1801 kort lid van het bestuur van de Bataafse Republiek.

Tegen de grondwet

Op initiatief van de Franse regering wordt een internationale commissie, waar Van Swinden deel van uitmaakt, belast met de vaststelling van de meter; de beraadslagingen lopen van november 1798 tot juli 1799. Van Swinden spant zich vervolgens in om in Nederland het nu vertrouwde metrieke stelsel in te voeren en publiceert een 'Verhandeling over volmaakte maaten en gewigten' in 1802. De modernisering van het maatschappelijke leven heeft zijn volle aandacht. Hij initieert de eerste Amsterdamse volkstelling en rapporteert over de volksgezondheid waartoe hij huisnummering introduceert; straatnamen zullen met het oog op eenduidige woonadressen zijn belangstelling gehad hebben. In 1814 neemt hij, op uitnodiging van de Soeverein Vorst, koning Willem I, deel aan de Vergadering der Notabelen, de grondwetgevende vergadering in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. Hij stemt daar tegen deze grondwet. #

'Maand van de filosofie' staat in april vermeld in de etalage van de Linnaeusboekhandel en ook elders in de stad trekken boekhandels zo aandacht, eventueel met de toevoeging dat in de winkel een ruim aanbod aan titels beschikbaar is. Filosofie behelst het streven naar wijsheid en kennis. Het ideaal dat lang door de wetenschap, soms vaag dan weer expliciet, gekoesterd is, zag filosofie als de wetenschap die de eerste axioma's van kennis geeft waarop alle kennis gebouwd kan worden. In de 18de eeuw leek Newtons mechanica zo'n ideaal te vervullen; maar dit heeft geen stand kunnen houden tegenover natuurkundige ontdekkingen. De filosofie lijkt nu terug bij de situatie zoals bij de oude Grieken. Filosofen geven hun analyse en commentaar op zelf gekozen onderwerpen uit de vele verschijningsvormen van de wereld met eigen accenten in een zelf gekozen vorm, dialoog, opstel of boek en geven daar soms ook nog een richting naar de toekomst bij aan; maar van eenheid is allerm minst sprake. Een wijze filosoof weet ook dat die niet haalbaar is.

Schrijvers onderdak

Tekst: **Evelien Polter** | Fotografie: **Henk Pouw**

Honderd jaar geleden overleed kunstenaar Willem Witsen. Zijn weduwe bepaalde in haar testament dat hun huis aan het Oosterpark 82 in Amsterdam gratis aan schrijvers ter beschikking moest worden gesteld. Ter gelegenheid van zijn sterfdag stelden Saskia de Bodt en Leo Jansen een bundel samen met ervaringen van nog levende (oud)bewoners over hun verblijf: Schrijvers onderdak - Wonen in het Witsenhuis.

Het huis is er voor arme, literaire talenten en de woonruimte is bedoeld om een tijd zonder zorgen te kunnen werken. Wat heeft wonen en werken in het Witsenhuis voor de schrijvers betekend? In het boek filosoferen onder andere Hagar Peeters, Alfred Schaffer en Niña Weijers over hun vijfjarige verblijf. En ook de huidige bewoners, Simone Atangana Bekono, Ineke Riem en Olivier Willemsen vertellen hun verhalen.

Personage

In een schrijvershuis lééf je en dat leven is onderwerp van veel stukken uit deze fijne bundel. Dat er voor de meesten een relatie is tussen woonplek en werk wordt wel duidelijk, maar hoe precies is voor iedereen anders. Voor Niña Weijers werd het huis gaande-

... een huis voor arme, literaire talenten...

weg een personage in haar leven. Zij schrijft: ‘Het stond daar zoals het er al meer dan een eeuw stond (...). De vurig oranje bakstenen sloten netjes op elkaar aan en vormden de meest solide voorgevel van de straat, de twee poortachtige toegangsdeuren hingen stevig in hun sponningen.’ Hagar Peeters woonde er toen om de hoek Theo van Gogh werd vermoord. Zij beschrijft hoe ze in de vroege ochtend op de terugweg van een vriend

niet door het Oosterpark kon fietsen, omdat de dader daar nog rondliep. In diezelfde tijd dichtte ze ter nagedachte-nis van oud-bewoner J.C. Bloem: ‘terwijl hij domweg gelukkig in de regen en november zijn hart ontvankelijk liet maken

voor wat woorden om ogen aan te laten haken alsof baggage in herinnering opgeslagen’

Schrijvers in nood

Anton Valens noemde het huis een opvanghuis voor schrijvers in nood. Dat gold zeker voor Conny Braam die voor haar verhuizing veel last had van haar bovenburen en de Zuid-Afrikaan-se geheime dienst. De bewoners aten soms samen en schoven aan bij elkaars feestjes. Ook waren er ergernissen over een fiets die de gang blokkeerde. Het brandalarm loeide regelmatig door het hele huis. Het ding uitzetten door op knoppen te drukken en een cijfercombinatie in te voeren had vaak niet het gewenste effect. Ook de buurt rond het Oosterpark komt regelmatig voor in de verhalen. P.C. Hooftprijswinnaar Alfred Schaffer dichtte toen hij er woonde: ‘Het einde van de slavernij hier tegenover in het park / kleurt mijn verleden droef en armzalig’. De brand in de Muiderkerk in 1989 beschrijft Anneke Brassinga als: ‘een wonderschone brand, aangrijpend en toch ongevaarlijk, heel anders dan de Bijlmerramp toen het grote Witsen-huis voelbaar even wankelde, na de gruwelijke klap’. Het is kortom een rijk boek waarin veel te ontdekken valt over het huis, de schrijvers en de Oosterparkbuurt; een boek dat de sfeer van het geworstel en de gelukkige momenten van de schrij-vers goed weergeeft. #

Buren vertellen hun verhaal in Caveau '78

Tekst en fotografie: **Jaap Kamerling**

Onder het motto Caveau '78 organiseren drie bewoners op de Linnaeusparkweg, Robert, Frans en Frits, nu alweer zo;n acht jaar kleine, gezellige bijeenkomsten ten huize van Robert van Andel op Linnaeusparkweg 78 - op donderdagavond, vier tot zes keer per jaar.

(vlnr) Frits, Robert en Frans hopen nog lang door te gaan met hun Caveau ‘78

Iedereen in de buurt heeft wel een verhaal dat mede-buurtbewoners kan interesseren. Het kan over je hobby gaan, je werk of wat dan ook en je mag het vertellen op je eigen manier. Ondogmatisch, geen pretenties. Met

of zonder PowerPoint, met illustraties of zonder. Robert: ‘Ik wilde mijn kelder eens opknappen, die was veel te vochtig. Naast mijn werkzame bestaan in het verleden als kinderarts op het OLVG, knutselde ik altijd al graag en

dat zou nu mooi in mijn kelder kunnen. Ik sprak er een keer over met buurman Frits de Boer, kinderpsychiater bij het AMC. We kwamen op het idee, dat we best wat meer zouden kunnen doen met die kelder. En dan voor de buurt.’ Zo ontstond het idee. Robert verzamelde wat oude stoelen van de straat, Frits had ervaring met PowerPoint en het straatpodium was geboren. Robert wilde het Cave ‘78 noemen, maar Frans van Lier voelde meer voor Caveau ‘78. Hij is journalist en kunstenaar, maakt collages van afgescheurde stukjes van oude affiches.

Verklede kapitein

De drie heren wonen allen een dikke veertig jaar in de straat. Frans is de oudste, 88 jaar, Frits en Robert zijn 78. Frits is zelfs in de straat geboren op het adres waar ik zelf nu alweer 28 jaar woon. Ik ben in de loop der tijd op zo’n acht bijeenkomsten geweest. De eerste keer in 2015 luisterde ik verbijsterd naar buurman Dick Boesveld. Hij vertelde hoe hij met een zeilbootje de oceaan overstak naar Paramaribo, waar vrouw Jet hem afhaalde. Toen hij de evenaar passeerde kwam de verklede kapitein met naakte tors als de god Jupiter aan boord. Zo’n verhaal geeft weer een nieuwe kijk op je buren. Elke keer als ik thuiskom van zo’n straatevent wordt mijn straat weer wat groter.

Zwarte Citroën

Richard Pakker, inmiddels 92, vertelde bijvoorbeeld over zijn werk als re-clametekenaar en stripletteraar en over de buurt van vroeger. Hij woont vanaf zijn vijfde op de Linnaeusparkweg en reed ooit met zijn oude klas-sieke zwarte Citroën naar Parijs en via Moskou naar Vladivostok. Zelf mocht ik een keer iets vertellen over de onder-handelingen met de gemeente over de toekomst van Park Frankendael. Ik deed daar destijds aan mee namens Erfgoedvereniging Heemschut. En Robert vertelde eens iets over zijn grote interesse voor de achtergrond van straatnamen, vooral in Oost. Dat kreeg een follow up in de vorm van een vaste rubriek over staatnamen in buurtkrant Dwars gevolgd door een straatnamen-special. Daarin interviewde Frans bewoners waaruit weer een nieuwe Caveau-spreekster voortkwam.

Kleinschalig

Op een Caveau ‘78 treffen komen onge-veer 25 mensen. De vaste kern bestaat uit zo’n 50 buurtbewoners, het blijft kleinschalig. De toegang is gratis; Frans, Frits en Robert doneren zelf elke keer 15 euro voor wijn en hapjes na afloop van het praatje. Want het gaat natuur-lijk vooral om gezelligheid en met een glaasje erbij leer je je buren nog beter kennen! #

Dagelijks nieuws op oost-online
Wekelijks nieuws in je mailbox

oost-online.nl

De gebeten hond

En toen...

Tekst: **Melissa Plomp**
Illustratie: **Ruud Meijer**

Ze worden naar binnen geduwd. Angstig kijken ze rond in de nauwe ruimte. Waar zijn ze? De deur wordt achter hen vergrendeld. Eentje gaat er maar bij zitten en krabt zich eens achter zijn oor. Een ander luistert hoopvol of hij soms iemand hoort. Krijgen ze wat te eten? Te drinken? Plots verstijft hij. Hij ruikt een vreemde geur. Het maakt hem duizelig. Hij kruipt tegen de anderen aan en jammert. Het hok vult zich langzaam met gas. In paniek beginnen ze tegen de wanden op te springen. Als niemand hen te hulp schiet, gaan ze elkaar te lijf. Ze gillen en bijten waar het maar kan. Tot ze uiteindelijk alle vier in elkaar zakken...

Het is nog heerlijk zonnig, zo aan het begin van de avond, op donderdag 17 juli 1969. De Polderweg is rustig op dit tijdstip. Uit het asiel klinkt soms het blaffen van een hond, het klagelijke miauwen van een kat. Business as usual. De medewerkers zijn al naar huis, alleen de werkster is nog bezig met haar poetsronde. ‘Wat maken jullie er toch een beestenboel van!’ grinnikt ze tegen een hond die haar treurig aankijkt vanuit zijn hok. Dan blijft ze staan. De honden beginnen te blaffen. Boven het geblaf uit brult een vrouw: ‘Volg mij, ik weet waar het is!’ Voor de werkster het weet, wordt het asiel overspoeld door een menigte van misschien wel vijftig woedende vrouwen. Ze hebben ijzeren staven, mokers, hamers en bijlen bij zich.

‘Ho, ho! U mag hier niet komen’, de werkster probeert hen de weg te versperren. Maar de dames duwen haar opzij. ‘Aan de kant dierenbeul!’ gilt er eentje. Een andere dame roept: ‘Schaam je!’ en wijst daarbij wild met een ijzeren staaf naar de werkster. Die voelt een klap tegen haar oog. Dit wordt haar te gortig. Ze is hier alleen maar om de boel schoon te houden. Ze gaat er vandoor. De dames banen zich een weg door het asiel, tot aan het vergassingshok. Daar aangekomen, gaan ze te keer met de meegebrachte gereedschappen.

Als er politiefluitjes klinken, drommen de vrouwen naar buiten. ‘Stelletje schooiers!’ De directeur van het asiel staat hen met de politie op te wachten. Een van de dames gaat uitdagend

voor hem staan. ‘Schooiers? Wij zijn allemaal eerbare leden van de Sophia-vereniging en de Vereniging van Dierenvrienden. U bent hier de schooier! Uw vergassingshok is pure dierenmishandeling. Dat hok stamt uit 1906. De goot, waarin water moet staan om de schuif af te sluiten, is versleten en vergaan. Het water loopt eruit, het gas loopt weg. Het duurt verdomme wel twintig minuten voor die arme honden en katten bewusteloos raken. Ik heb met eigen ogen kunnen zien hoe die beesten elkaar van zenuwen verscheuren. Geef die dieren een spuitje als het niet anders kan.’ #

Helaas valt de schade aan het vergassingshok mee. Het kan slechts tijdelijk niet gebruikt worden. De dames komen er vanaf met een waarschuwing. Alleen voor het blauwe oog dat de werkster opliep, wordt een procesverbaal opgemaakt. In de kranten krijgen de dames veel bijval in ingezonden brieven. En een week later bemoeit ‘Pistolen Paultje’ zich ermee. Deze handelaar in horloges en oude wapens schrijft burgemeester Samkalden een verzoek om onmiddellijk te stoppen met honden vergassen. Hij vertelt De Telegraaf over zijn ‘organisatie van 35 arbeiders en kantoorbedienden’, met wie hij ‘huisbezoeken’ aflegt bij dierenbeulen. Hij dreigt ‘over een dag of 14 met een paar honderd man naar de Polderweg te komen om het gas-hok alsnog met de grond gelijk te maken.’ Op 2 augustus dat jaar verbiedt het B en W van Amsterdam het gebruik van het vergassingshok en wordt het afgebroken.

Ontwricht

Dag van glas
breekt zomaar aan
blinkt en glimt
voelt ijzig aan

een morgen waarin
geen enkel woord rijdt
klooft wakken in tijd

wit duister pareert
tot aan de horizon,
vandaag is de dag
van zijn woord bestolen

geweld is waanzin
van onttoverde tijd,

lichtgetimmerd de dialoog
grauw de sneeuw die hen
het aangezicht dekt
verstard staan ze erbij

sta op, kijk elkaar
recht in de ogen aan

praat met elkaar
vind een uitweg

uit deze ontwrichte tijd.

Uit: ‘Beelden van Oost’ van Méland Langeveld (te koop bij Linnaeus boekhandel).
Beeld: ‘Communicatie’ van Aart Lamberts, het staat sinds 2009 in het Oosterpark.
Het gedicht is op muziek gezet door Jesse Dorrestijn, en is via de qr-code te beluisteren.

Poppentheater Koos Kneus

Voorstellingen op zondagen, altijd inclusief schminken.
zo 14 en 28 mei, 18 juni gesloten
zo 21 mei, 4 en 11 juni 11.00 – 12.15:
Kleine Hannes in het Grote Vogelbos! (2-4 jr)
door gastspeler: Scratch Marionetten (Janet Cratchley)

Kleine Hannes in het Grote Vogelbos

zo 21 mei, 4 en 11 juni 13.00 – 15.00:
Kleine Hannes en de Timmervrouw! (4-8 jr)
door gastspeler: Scratch Marionetten (Janet Cratchley)
zo 25 juni en 2 juli 11.00 – 12.15:
Bij Betty de Brulbij op bezoek! (2-4 jr)
door gastspeler: Lulu's poppentheater (Marloes Gies)
zo 25 juni en 2 juli 13.00 – 15.00:
Betty de Brulbij en de heks! (4-8 jr)
door gastspeler: Lulu's poppentheater (Marloes Gies)
Reserveren noodzakelijk! Via website of tel.nr. 020-6928532. Voor het precieze programma, reserveren en meer info: www.kooskneus.nl

Plein Theater

do 11 t/m 14 mei & do 18 t/m zo 21 mei:
Prepare Festival – Akademie voor Theater en Dans
Presentaties studenten Theaterdocent
wo 17 mei 20.00:
Cargo H – ExploreZ Festival & ZID Theater
do 25 mei 20.30:
Royalty meets The Panic of Memories - BRUT /Michael Rhebergen en Mugishu Frank
vr 26 en za 27 mei 19.30:
Night Trip – Jort Faber, Lana van der Burg, Rebecca Lillich Krüger (dans, performance)
do 1 juni 20.30:
Takru Insey – Wendelisa Ragil, Don Wei (film, première)
zo 4 juni 20.30:
Oosterpoke Stand Up Comedy – Richard Walker, Michael Jäger, Fedor Ikelaar (English Comedy)
za 17 juni 20.30:
Nieuwe Noten Amsterdam: Caffé sospeso – Doris Hochscheid en Harald Austbro, David Dramm, Mirjam Koen
zo 18 juni 15.00:
Nieuwe Noten Amsterdam: Hard Rain Soloist Ensemble – Aisling Agnew, Fie Schouten, Joanne

Naomi Sato met een 'Sho'

Guigley McParland, David McCan, Faniel Browell, Sinead Hayes

za 8 juli 20.30:
Nieuwe Noten Amsterdam: Sho & Accordion double bill – Naomi Sato, Claudio Jacomucci
Zie verder: www.plein-theater.nl

Badhuistheater

za 20 mei 20.15:
Rotterdam English Speaking Theater - David Ives One act Plays
vr 2 juni 20.00 en zo 4 juni 14.00:
DOSTO – 3 eenakters

Dosto: 3 eenakters

vr 16, za 17, zo 18 juni en za 1 juli 20.00:
Playhouse – It's raining money
vr 7 en za 8 juli 20.00:
LET theater - Couch
Zie verder: www.badhuistheater.nl

Jungle Amsterdam

---ELKE WEEK---
van wo t/m za 12.00 – 17.00:
Afvalpaleis en weggeefwinkel
2e locatie: Dapperstraat 76-82
elke ma 20.00 – 00.00:
Kizz Meetup, met DJ Traybeatz
elke di 09.30 – 11.30:
Sfera / Rond-Om Dansworkshops voor vrouwen uit Oost
elke wo 12.00 – 17.00:
Repair Café Elektronica in Afvalpaleis
elke wo 20.00 – 22.00:
Biodanza met Lyan
elke do 09.00 – 12.00:
Jungle vrouwenochtend
elke do 12.00 – 17.00:
Repair Café Textiel in Afvalpaleis
elke vr 11.00 – 13.00:
Infopunt duurzaamheid in Afvalpaleis, inclusief groen- en afvalspreekuur
elk zo 18.30 – 23.00:
Ecstatic dance Amsterdam
---AGENDA---
zo 21 mei 20.00 – 00.00:
Lindy Hop – 'Tam Tam' Jungle Jam
zo 28 mei 19.00 – 23.00:
Tango Salon met DJ Arjan 'el Irresistible'
wo 14 juni 18.30 – 23.00:
All-in One & Vocal Mondays in concert
zo 18 juni 20.00 – 00.00:
Lindy Hop – 'Tam Tam' Jungle Jam
do 22 juni 18.30 – 23.00:
Zanggroepen Muziekschool Am-

sterdam in concert (meerstemmig vocaal Pop-Americana)
zo 25 juni 15.00 – 18.00:
VANZANDEN in concert (cd-presentatie)
zo 25 juni 19.00 – 23.00:
Tango Salon met DJ Arjan 'el Irresistible'
za 1 juli 15.00 – 18.00:
Presentatie zangleerlingen Gerlinde Esser
Zie verder www.jungle.amsterdam

Tropenmuseum

---TENTOONSTELLINGEN---
Nieuw:
Someone is getting rich

16 kunstenaars onderzoeken de relatie tussen kolonialisme en het mondiale financiële systeem
t/m 31 dec 2023:
Sabi Suriname
t/m 3 maart 2024:
Diva's: bezieling en beleving in Arabische muziek en cinema
t/m 1 sept 2024:
Plastic Crush
altijd te zien:
Onze koloniale erfenis
altijd te zien:
What's the story?
altijd te zien:
Things That Matter
Meer info, ook over eenmalige activiteiten: www.tropenmuseum.nl

Framer Framed

---EXPOSITIES---
t/m 4 juni, di t/m za 12.00 – 18.00:
Expositie: Charging Myths by the collective On-Trade-Off
t/m 11 juni, di t/m za 12.00 – 18.00:
Open Studio: Overhauled Stories – Sung Hwan Kim
t/m 29 juni:
Educatieproject: Shared Waters (Uitwisselingsproject met het Carmissa Museum (Kaapstad, ZA)
t/m 30 juli:
Expositie: CICC Gwangju Biennale – Extinction Wars
Meer info: www.framerframed.nl

Tot Zover

van vr 9 juni t/m 11 febr 2024, wo t/m zo 11.00 – 17.00:
Een Lekkere Dood
Wat eten we bij afscheid en rouw?
Meer info: www.totzover.nl

De Nieuwe Ooster

elke eerste zo van de maand om 13.00:
Rondleiding door Stichting Arbo-
retum De Nieuwe Ooster
Opgeven via www.denieuweoosterbomenpark.nl
elke laatste zo van de maand 11.00 – 13.00:
Nabestaandencafé in café Roosenburgh
Aanmelden via m.smeding@amsterdam.nl
zo 14 mei (moederdag) en zo 18 juni (vaderdag):
Medewerkers staan klaar met een vriendelijk woord, een luis-
terend oor en een plantje voor

op het graf
zo 11 juni 12.00 – 13.00:
Bij het urnengraf van Hella Haasse vertelt presentator Jos van Hest over leven en werk van de schrijfster
Opgeven via c.van.der.elst@amsterdam.nl
Meer info: www.denieuweooster.nl
za 24 juni 20.00:
Zomeravondwandeling over het gedenkpark
Opgeven via m.smeding@amsterdam.nl

De Nieuwe KHL

wo 24 mei 20.00:
Vanzetti's vinyl popquiz
vr 26 mei 20.30:
Abel's Latina Americana
zo 4 juni 16.00:
Mocol (Mokums Collectief)
Meer info: <https://denieuwekhl.nl>

TapasTheater

Lekkere Dood, foto: Gijs Assman

Adressen

Badhuistheater
Boerhaaveplein 28
badhuistheater@gmail.com

Tapastheater
Andreas Bonstraat 40 H
020-7759425

Plein Theater
Sajetplein 29
020-6654568.

Tropenmuseum
Linnaeusstraat 2
020 5688200

Poppentheater Koos Kneus
Iepenplein 40
020-6928532

Jungle Amsterdam
Tweede van Swindenstraat 26
020-7373326,

De Nieuwe KHL
Oostelijke Handelskade 44A
020-7791575

Framer Framed
Oranje-Vrijstaatkad 71

Tot Zover
Kruislaan 124

Voorstellingen op wo, do, vr, za en zo

wo 10 t/m zo 14 mei:
Fimme – McDone (cabaret)
wo 10 t/m zo 14 mei:
Levi – Bohemian (muziektheater)
wo 10 t/m zo 14 mei en wo 17 t/m zo 21 mei:
Alfred & Gerda – Zand erover (toneel)
wo 17 t/m zo 21 mei en wo 24 t/m zo 28 mei:
Sophie – Assepoester (muzikaal cabaret)
wo 17 t/m zo 21 mei en wo 24 t/m zo 28 mei:
Linda – Krijger (storytelling)
wo 24 t/m zo 28 mei en wo 31 mei t/m zo 4 juni:
Renee & Tobias – Hijsbak 2.0 (cabaret)
wo 7 t/m zo 11 juni:
Myrthe & Amelie – Surprise (muziektheater)
wo 7 t/m zo 11 juni:
Ruth – Volg mij (muziektheater)
wo 21 t/m zo 25 juni:
Mirjam – Ruïnes (muziektheater)
De programmering is niet compleet, voor meer info: www.tapastheater.nl

Kijk voor onder
andere meer agenda-
informatie op
www.oost-online.nl

De Waarheid op het Krugerplein

Tekst: **Saida Zemouri (MAP)** | Fotografie: **Noud Verhave (MAP)**

Misschien ben je ze al voorbijgelopen: 10 XXL steigerbuizen letters markeren sinds begin april het Krugerplein. Ze zijn onderdeel van het nieuwe sociaal-artistische project WAARHEDEN HEDEN WAAR van kunstenaarscollectief Moving Arts Project. Met onder andere de ideeën van buurtgenoten uit Amsterdam Oost nemen we in acht maanden ‘de Waarheid’ op de korrel, halen haar door het slijk, zetten haar op een voetstuk en verdedigen haar tot de laatste snik. Beeldende kunst, dialoog, theater, livemuziek buitelen over elkaar heen in een universum van letters en woorden die om betekenis vechten.

Van april t/m oktober bouwen we letterlijk en figuurlijk aan ‘de Waarheid’, het woord dat de stalen letters vormt. Elke letter staat symbool voor een thema: de A voor Aannames, de D voor Democratie of de H voor Hoogmoed. Over deze onderwerpen gaan we het gesprek aan met bewoners, buurtprofessionals, maar ook met wetenschappers, politici en journalisten. Waarom? Omdat we het steeds vaker horen op straat, in gesprekken tussen mensen en in de media. We zijn benieuwd waarom we het zo vaak hebben over de waarheid. En wat dit zegt over hoe we samenleven. Welke invloed hebben ‘alternatieve feiten’, ‘filterbubbels’ en ‘nep nieuws’ hierop? Dit onderzoeken we aan de hand van beeldende kunst, dialoog en theater. Onze standplaats is het Krugerplein.

Van daaruit gaan we langs het Montessori Lyceum Oost, Rode Loper op School, de Buurtcamping en BOOST om met u te praten. In oktober komt alles samen in een spetterende familievoorstelling op het Krugerplein gespeeld door performers uit Oost en omgeving.

Meedoen?

Wilt u meedoen met de workshops, lezingen, spellen, dialoogsessies of genieten van livemuziek, gastoptredens en gezelligheid? Kijk dan op onze agenda wanneer we bij u in de buurt zijn. Via Facebook: <https://www.facebook.com/MovingArtsProject/events> of via www.movingartsproject.nl/whhw.

Al 12,5 jaar

Met de stad als inspiratiebron én podium maken Diane Elshout, Janine Tous-saint en Noud Verhave van Moving Arts

10 XXL steigerbuizen letters

Project (MAP) al 12,5 jaar participatieve kunst vanuit het hart van de wijk. MAP maakt actuele maatschappelijke thema's zicht- en bespreekbaar. Bijzonder aan de werkwijze van MAP is dat de projecten meerdere lagen hebben en disciplines combineren. Daardoor kunnen heel verschillende mensen deelnemen. In onze projecten werken we altijd samen met bewoners(organisaties) en andere partners van binnen en buiten Amsterdam Oost en delen we de

lokaal opgehaalde kennis stedelijk met o.a. beleidsmakers.

Partners

Het project WAARHEDEN HEDEN WAAR is mede mogelijk gemaakt door AFK, VSB, Gemeente Amsterdam, Vriendenloterij, de Buurtcamping Amsterdam, Rode Loper Op School, KARIMA's Caravan, Dwars door Amsterdam Oost, Moskee al Fath al Mobien en Boost Amsterdam. #

Makandra: verbindt leerlingen A'dam oost en Suriname

Tekst: **Tati Wirahadiraksa**

‘Ik praat niet over een slavernijverleden. Ik praat over een geschiedenis die ons lot met elkaar verbonden heeft, het besef dat wij broers en zussen zijn. Het gaat erom hoe wij vandaag en morgen met elkaar omgaan.’

Deze zinnen waren uitgangspunt voor een bijzondere uitwisseling tussen leerlingen van de Flevo-parkschool (groep 7) en leerlingen van de Margritaschool (groep 6,7,8) in Commewijne in Suriname. Maritza Rietdijk en Noëmi Beyer, studenten van de Master Kunsteducatie aan de AHK, namen voor hun afstudeerproject het initiatief voor

deze uitwisseling die zij MAKANDRA (Samen) doopten. De leerlingen kregen les over de Transculturele slavernij, werkten met lokale kunstenaars en hadden een digitale live verbinding met elkaar in de klas. De Rode Loper op School organiseert al vijf jaar i.s.m. het NiNsee, de kinderherdenking Ketu Koti Junior, waar Makandra onderdeel vanuit maakt.

Makandra

Met MAKANDRA vergroten we in Amsterdam de kennis rondom het Nederlands slavernijverleden en maken we kinderen bewust van de nog zichtbare erfenis in de omgeving. Met de uitwisseling onderzoeken we hoe deze gedeelde geschiedenis op verschillende manieren wordt beleefd.

Pimba, suiker en de Bonitrail

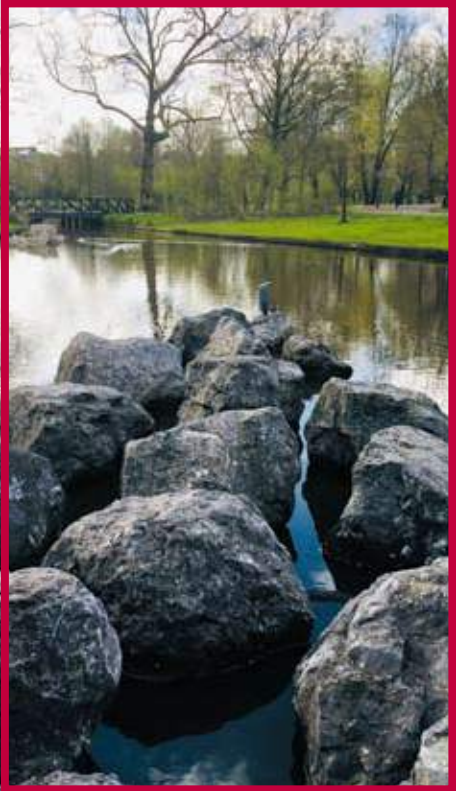
Leerlingen van de Flevoparkschool kregen les van NiNsee, gingen naar Sabi Suriname in het Tropenmuseum en werkten met kunstenaar Janne Igbuwe (NL). Zij maakte met de kinderen zelfportretten van pimba (witte klei die gebruikt wordt voor diverse spirituele doeleinden), suiker, koffie en henna. Commewijne bestrijkt een plantagegebied aan de rechteroever van de Commewijn-rivier in Suriname. Leerlingen van de Margritaschool aldaar hebben na het lopen van de Bonitrail (een reis door het leven van de 18e-eeuwse vrijheidsstrijder Boni) met kunstenaar Helga Reigman (Sur) een indrukwekkende kappa (een kom waar suiker in werd verwerkt) gemaakt. De kinderen bezochten ook het Verhalenmuseum, waar veelal onbeschreven

geschiedenissen en herinneringen uit de omgeving werden verteld.

Begin april ontmoetten de leerling elkaar, ter afsluiting van dit project, via een digitale live-verbinding. De groepen hebben elkaar vragen gesteld om elkaar beter te leren kennen, hun opgedane kennis over het slavernijverleden gedeeld en hun kunst gepresenteerd. Na afloop werd enthousiast besloten om met elkaar in contact te blijven via Whatsapp. Makandra heeft de kinderen bij elkaar gebracht. We spreken dezelfde taal, spelen dezelfde spelletjes, ons klaslokaal ziet er anders uit, we hebben allemaal een ander geloof en achtergrond, we delen een geschiedenis. Kunst helpt om dit te verbeelden en bespreekbaar te maken; het biedt een universele taal om je uit te drukken, kunst verbindt in dialoog en ontmoeting. Kunst draagt bij aan een historisch en cultureel bewustzijn: weten waar je vandaan komt, waar je bent en verbeelden waar je naar toe kunt. Kaoutar van de Flevoparkschool zei: ‘Ik vind het een eer dat onze klas aan deze uitwisseling heeft meegedaan!’ Voor De Rode Loper op School is het project een opstap naar een duurzame en structurele samenwerking met scholen, kunstenaars en kunstinstituten in Suriname. #

De kunst-leerlingen van de onderbouw van het Cygnus Gymnasium zijn de afgelopen weken met drie thema's de wijk ingegaan om mooie foto's te maken!

Allen gingen op zoek naar mooie beelden rondom wild, toerisme en kleur in de wijk.

Zie hier een aantal van de prachtige beelden uit Amsterdam-Oost.

Wil je meer zien?

Scan dan de QR-code voor meer resultaten.

Avonturen op de schooltuin

Tekst: Annette Douwes | Fotografie: Frits Wegenwijs

Voor het 101e jaar wordt bij De Vink een schooltuinproject voor schoolklassen in Oost-Watergraafsmere opgezet. Van april tot oktober zie je de veldjes met vrolijke, kleurrijke naamborden. Er is ook een tropische kas en een weerstation. Voor Dwars volg ik dit seizoen de kinderen uit groep 6 van de Lidwinaschool - met hun juf Gertrude Arends.

Woensdagochtend 5 april: ze zijn er klaar voor!

Wanneer je vanaf de Middenweg, de ingang bij huize Frankendael / Merkelbach, door Park Frankendael naar de Nobelweg gaat ligt vlakbij, nog vóór volkstuintuin Klein Dantzig, Schooltuin De Vink. Het is de oudste schooltuin van Amsterdam. Vorig jaar werd het 100-jarig bestaan gevierd.

Teeltplan

Het feestelijke schoolonderdeel begint in januari, februari en maart met een maandelijkse klassikale les van meester Jan Schep: hovenier en 30 jaar tuinmeester op de Vink. De lessen zijn ervaringsgericht: wat ruik je, wat zie je, wat voel je? Welke afme-

tingen, wat voor verschillen neem je waar? Wat geeft het weerhuisje aan? In het leslokaal brengen opgezette dieren (roofvogel, fazant, eekhoorn), gedroogde vogelnestjes, planten, plantenbakken, een aquarium, foto's, landkaarten en een grote wereldbol de natuur tot leven. De leerlingen zitten op lange, lage banken in een kring. Meester Jan legt uit wat er de komende maanden staat te gebeuren.

Kapers op de kust, zoals slakken en vogels...

Elk kind krijgt een eigen tuintje van 2 x 3,5 m² dat ze vanaf april elke woensdagochtend gaan verzorgen, bezaaien en beplanten met 33 bloemen, planten en gewassen. Daar hoort een 'teeltplan' bij en de kinderen gaan eerst 'droog tuinieren' op een uitvergroete versie: een mat die op de vloer wordt uitgerold en wordt ingevuld met foto's van de gewassen. Meester Jan waarschuwt dat misschien niet alles lukt, want er zijn altijd kapers op de kust, zoals slakken en vogels, of het weer dat tegenzit. De 'tuinethique' krijgt een beeldende uitleg: de meester komt aanzetten met een grote hark en vraagt de kinderen hoe ze die moeten neerleggen. De meesten weten dat gelukkig: met de kam naar beneden. Zodat je niet op de

tanden van de hark trapt en de steel keihard in je gezicht krijgt! Elk kind krijgt een eigen Schooltuinboek en de les wordt verder besteed aan praktische opdrachten in groepjes. Dit leidt af en toe tot dollen, maar zodra meester Jan zijn gezag laat gelden gaan ze weer ijverig verder.

Kringloop

De volgende les gaat over het Nederlandse water- en rivierenlandschap, de aarde met de verschillende grondlagen en grondsoorten en het belang van alle beestjes daarin, vooral: regenwormen. Grote hilariteit als de kinderen zelf een wormenonderzoek mogen doen! Ook onderzoeken ze bakken met verschillende grondsoorten als klei, veen, compost, steen en kiezel. In de derde les komen zaden aan bod en de hele kringloop (lente - zomer) van zaaien, ontkiemen, kiemplantje, bloeiende plant - onder invloed van water, warmte en licht. Met in de nazomer-herfst het oogsten. Meester Jan haakt bij elke les in op het dagelijks leven, vertelt verhalen en anekdotes en zet de kinderen aan het denken met zijn scherpe vragen. De kinderen hangen aan zijn lippen! Ze vinden de lessen heel interessant en zijn teleurgesteld als de tijd alweer om is.

In april zijn de kinderen begonnen met het echte werk in hun tuintjes buiten. Daarover meer in het volgende nummer, met medewerking van de klasredactie. #

Over het 100 jarig bestaan: <https://oost-online.nl/hoera-schooltuin-de-vink-in-park-frankendael-bestaat-100-jaar/>

Een leven lang op Nieuwe Levenskracht

Tekst en fotografie: Dick Feenstra

Tuinpark Nieuwe Levenskracht bestaat dit jaar al 90 jaar. Het tuinpark startte in de crisisjaren van de twintigste eeuw, en werd opgezet voor werklozen, die weinig of geen inkomsten hadden, zodat zij hun eigen groente en fruit konden verbouwen. De overgrootmoeder van Els de Does kwam voor een volkstuintje in aanmerking omdat haar man een werkloze timmerman was.

De oma van Els verwierf in 1960 een grote tuin op Nieuwe Levenskracht en ontwierp zelf een stijlvol huisje met grote ramen en zelfs een slaapkamer. Tot dan toe waren de bouwsels dagverblijven. Op de tuin werden verjaarda-

gen gevierd, kwam de familie samen en Els speelde er regelmatig met haar zusje. Oma's designhuisje werd door de aanleg van de ring in 1973 gesloopt en dertien jaar geleden moest het park nog eens dertig tuinen afstaan voor de ver-

breiding van die ring en de parallelweg die Science Park ooit bereikbaarder zal gaan maken.

In de voetsporen

Liefde en interesse voor wat groeit en bloeit, heeft Els van haar oma en ook van haar vader. Begin jaren zeventig begon hij een biologisch-dynamisch tuinbouwbedrijf in West Friesland en Els hielp hem met een plaggenschuiver het weiland te ontginnen, pootte aardappelen en uien in de aarde of zaaide bij volle maan. Ze was tien jaar en hielp bij het plukken van fruit, leefde zich uit bij het slootjespringen en het bouwen van hutten. Dertig jaar geleden trad Els in de voetsporen van haar grootmoeder en oma. Ook zij nam een tuin op Nieuwe Levenskracht. Dat het een oud park is met grote bomen waarin ransuilen broeden, sprak haar aan. Ze verwierf een dagverblijf, het oudste huisje op de tuin en verruilde dat jaren later voor een huisje met een slaapkamer en een tuin met meer mogelijkheden en een hoge haag. Die haag groeide te breed en verdween nadat iemand van de tuin tegen haar zei: 'Je bent je altijd aan het verstoppen.' Daardoor kreeg Els meer contact met haar medetuinders. Waar de heg stond groeien nu vaste planten en daardoor ontdekte ze hoe fijn het is om schoonheid van bloeiende planten met passanten te delen.

Doorn in het oog

Principieel is ze als het om ons milieu gaat. Door haar consequente opstelling heeft ze vrienden verloren. Ze neemt niet meer het vliegtuig: op de tuin en ook waar ze woont heeft ze te vaak last

Bloemen en vergankelijkheid boeien Els

van dalende of stijgende vliegtuigen. En de uitstoot van vliegtuigmotoren die onze lucht vervuult zonder belasting op kerosine, is haar een doorn in het oog. In de tuin van Els wordt geen gif gebruikt en ze is blij dat creatief tuinieren, waardoor de natuur meer haar gang kan gaan, mogelijk is op Nieuwe Levenskracht. Die natuur is een inspiratiebron voor haar schilderijen en zo werd haar tuinhuis ook haar atelier.

Toen ze dertig jaar geleden in de voetsporen van haar voorouders trad was het regime er strak en streng. Nu is ze trots op het ecolint dat is aangelegd en is ze een half jaar geleden bestuurslid geworden van Nieuwe Levenskracht. #

De tuin geeft blijvende inspiratie

Platform Transvaal onmisbaar buurtnetwerk

Tekst en fotografie: **Ellen Ros**

Vroeger heette het buurtbeheer. Toen werd het Platform Transvaal in de tijd van participatieplatforms. Nog steeds is Platform Transvaal behoorlijk actief.

Saska Meijer (l) en Karin Meister (r), ontwerper van het bord

Els Nederlof heeft de vergadering van 4 april amper geopend. 'Ik moet even stoom afblazen', zucht Wil Erens aan de andere zijde van de vergaderkring. 'We hebben vanmiddag een mooie bijeenkomst gehad met kinderen in het kader van de 4-mei herdenking. Er werden 120 tulpen neergelegd. Ik ging net kijken: alle tulpen zijn verdwenen!'

De verontwaardiging golft door het zaaltje van Boost. Wie heeft iets gezien? 'We moeten de speeltuinbeheerder Ibrahim appen.' In het verleden was er gedoe omdat kinderen met kransen gingen voetballen. Dat gebeurt gelukkig niet meer maar dit incident is pijnlijk. (Achteraf blijkt -gelukkig- dat een groot deel van de tulpen toch terecht is).

Levendige vergadering

Terug naar de vergaderorde. Els probeert met strengheid en humor alles aan bod te laten komen en iedereen een zegje te laten doen. Een flink aantal bewoners is gekomen, bekende maar ook nieuwe gezichten, plus de professionals die werkzaam zijn in de Transvaalbuurt. De actualiteit komt ruim aan bod en er staan toekomstige activiteiten op de agenda, die in kleine kring worden voorbereid.

Platform verbindt vaak kleine initiatieven

Er worden balletjes opgegooid: moet er niet een uitleenpunt komen voor hulpmiddelen zoals rollators of stokken? Er moet meer reclame gemaakt worden voor het platform: T-shirts of petjes met opschrift maken voor de schoonmaakdagen? Er wordt in ieder geval een mooi bord onthuld dat Karina Meister heeft ontworpen, om bij projecten te gebruiken (zie foto).

Geschiedenis

Eind jaren 90 had het stadsdeel in elke buurt een buurtbeheergroep, waarbij de opbouwwerker van de Transvaalbuurt,

Joke Soolsma, voorzitter was. Daarna kwam er nieuw participatiebeleid dat bepaalde dat de bewoners alles zelf moesten doen.

Els Nederlof is al die jaren al actief: 'Vroeger waren de lijntjes kort en de contacten heel hecht. We hadden een vaste contactambtenaar van de gemeente en behoorlijk wat uren opbouwwerk. Ik kon heel snel schakelen en had goed zicht op alle initiatieven in de buurt. Helemaal is dat bij het stadsdeel nu anders.' Van huis uit komt Els uit het welzijnswerk, ze kent het in allerlei vormen. Maar waar ze altijd goed in was: op de mensen afstappen, een praatje maken, kijken wat er aan de hand is en heel praktische oplossingen kiezen. 'Ik ben altijd een simpele werker geweest', zegt ze. Ze kwam wonen in de Transvaalbuurt, raakte nauw betrokken bij het opknappen van het Steve Bikoplein en is tot op de dag van vandaag actief in het Platform Transvaal.

'Wat gaat er mis?'

Aan de orde bij de vergadering zijn problemen in de buurt. Er is van alles aan de hand rond de pleinen in de Transvaal. Op het Steve Bikoplein wordt door aannemers materiaal gedumpt. Door de bewoners aangelegde tuintjes worden bedolven. Op het Krugerplein is de Jeu de Boules baan kapot gereden. Meerdere corporaties zijn in de buurt bezig met omvangrijke renovaties. Goed nieuws natuurlijk, maar om de haverklap ligt de straat weer open. Stoepen staan vol met containers, overall ligt rotzooi. Wordt er geen toezicht gehouden, vragen de buurtbewoners zich af. Els wil het onderwerp breder trekken: 'Wie laat dit bij de gemeente uit zijn handen vallen? Dit kun je toch van tevoren voorzien!' Ondankbare taak voor de gebiedsmakelaar van het stadsdeel, Eilbron Varda, om uit te leggen hoe dit allemaal kan gebeuren en wat er aan te doen is. Hij legt uit dat vele instanties en afdelingen vergunningen afgeven voor de werken en dat dus van veel verschillende kanten toezicht moet worden gehouden. Hij heeft er een dagtaak aan gehad. Er komt morgen spoedoverleg om de schade te inventariseren die verhaald moet worden. Dat is een schrale troost.

Het 'boodschappenmandje' van Eilbron Varda raakt in de loop van de vergadering nog flink gevuld. Veel vragen over borden, hekwerken of andere misstanden in het openbaar terrein komen op hem af. Hij blijft er opgeruimd bij, belooft het uit te zoeken en komt erop terug.

Deelnemers Platform

Els: 'Een vaste groep van ongeveer 20 bewoners komt op de vergaderingen, 7 per jaar. Daarnaast komen de professionals zoals de gebiedsmakelaar van het stadsdeel, de wijkagent, een vertegenwoordiger van welzijnsstichting Dynamo, gelukkig ook weer iemand van de woningcorporatie en MAP (Moving Art Projects). Daarnaast hebben we nog 90 abonnees die via de notulen meelezen wat er gebeurt.'

'In coronatijd kreeg ik het idee dat mensen toch behoefte hadden aan een gesprekje bij een kopje koffie. Dat zou in een tent op het Krugerplein, met een beetje onderlinge afstand toch moeten kunnen! Uiteindelijk heeft MAP dit idee overgenomen en nu staat er geregeld een caravan op het Krugerplein voor ontmoeting, met gratis koffie en thee.' Het Platform krijgt per jaar ongeveer € 1000,- subsidie. Dat gaat naar de organisatie en de notulist maar we hebben ook altijd wat geld om kleine initiatieven te steunen.'

Huurverlaging

Op de vergadering is er ook een vertegenwoordiger van Stadgenoot, gebiedsbeheerder Eelke Braaksma. De corporaties hebben beloofd er bij toerbeurt bij te zijn. Hij legt uit dat de corporaties actief zijn om alle bewoners te benaderen die mogelijk voor huurverlaging in aanmerking komen. Daarvoor worden

hun gegevens bij de Belastingdienst opgevraagd. Het gaat om een eenmalige huurverlaging naar € 575,-. Als de huur wordt verlaagd, heeft dat gevolgen voor de hoogte van de huurtoeslag. Daar moeten bewoners dan wel zelf achteraan. Hierover spreekt men direct zijn grote zorg uit. Gaat dit wel goed of gaat dit toestanden opleveren zoals bij de kinderopvang? Kwetsbare bewoners moeten worden bijgestaan. De medewerker van het Stadsdeel neemt dit mee. Ook de corporaties krijgen de boodschap dat zij hiervoor zorg moeten dragen.

Voorzitter Els

Els sluit na de laatste rondvraag de vergadering. En krijgt applaus! 'Gelukkig heb ik nu vervanging geregeld. Ik doe dit al zo lang, dat drukt ook wel wat zwaar op me. Ik wil wat meer taken aan anderen kwijt. Dat wordt nu gelukkig wel opgepakt.' Maar de vergadering leiden lukt haar goed en doet ze met humor. 'Ach, ik kan veel zeggen tegen de mensen: als je zo doorgaat ga ik straks met je naar buiten! roep ik wel eens. Ze kunnen het hebben van me.'

Nieuwe leden

Het Platform kan zeker uitbreiding gebruiken. Els: 'Wij zijn met z'n allen toch al aardig grijs (niks mis mee hoor) maar met meer mensen kunnen we ook weer grotere zaken aanpakken zoals een buurtbrede bijeenkomst over een onderwerp dat speelt. En we hopen dat de gemeente / het stadsdeel weer eens het schouwen van de buurt op zich wil nemen. Wij doen dan wel mee!' Hebt u interesse in deelname aan het platform: mail dan naar platformtransvaal@gmail.com #

Een school vol herinneringen

Tuinbouwschool Linnaeus, L.T.S. Linnaeus,
Florenscollège Linnaeus, Wellantcollege Linnaeus,
Yuverta Amsterdam-Oost

In juni begint de sloop van het oude gebouw en start de nieuwbouw!

Nog één keer rondkijken in het gebouw? Dat kan!

Kom jij ook op 6 juni 2023?
Inloop tussen 17.00 en 17.30 uur
Eindtijd 19.00 uur

Meld je aan via:

umbo-pro.amsterdam.oost@yuverta.nl

of bel naar 020-6929060

(vermeld naam en klas/schooljaar)

De Open Hof: voor de buurt en van de buurt!

Tekst en fotografie: Ank Engel

In het Amsteldorp, een gezellige buurt met veel groen vlakbij het Amstelstation, staat verpleeghuis De Open Hof, op de hoek van de Fizeastraat en de Hugo de Vrieslaan. Het huis werd in 1966 geopend.

De Open Hof voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd

Op 11 juni 1964 heide de wethouder voor volkshuisvesting, mr. T.C.M. A. Eisenburg de eerste met bloemen versierde paal voor het nieuwe bejaardencentrum de Watergraafsmeerse bodem in, 'schrijft Jaap Kruizinga in zijn boek '350 jaar Watergraafsmeer' over de bouw. Twee jaar na dit feestelijke gebeuren kon De Open Hof, gebouwd in opdracht van de Stichting Centrum Bejaardenzorg Amsterdam-Watergraafsmeer, geopend worden. Enkele bewoners van Amsteldorp kunnen zich nog herinneren dat de Abraham van Riebeeckschool werd gesloopt om plaats te maken voor het verpleeghuis. Sommige van hen waren leerlingen van die school.

Eisen van deze tijd

In die tijd werd het woord bejaardentehuis nog gebruikt, pas in 1996 werd het begrip verzorgingshuis ingevoerd voor huizen waarin ouderen wonen die verzorging of verpleging nodig hebben. In 2015 schafte de overheid de verzorgingshuizen af met het doel zoveel mogelijk ouderen zelfstandig thuis te laten wonen. Verzorgingshuizen werden verpleeghuizen. Ook De Open Hof veranderde van een huis voor een diverse groep bejaarden in een verpleeghuis voor ouderen die niet langer in staat zijn voor zichzelf te zorgen. Het gebouw voldoet echter niet meer aan de eisen van deze tijd en zal daarom worden afgebroken. Op dezelfde plaats wordt een nieuw complex gebouwd. De bewoners en alle medewerkers verhuizen eind mei en in de eerste weken van juni, iets later dan gepland.

Tijdelijke huisvesting

De bouw van een nieuw verpleeghuis is geen sinecure en zal enige tijd in beslag nemen. De bewoners en de medewerkers verhuizen dan ook voor een periode naar het gerenoveerde complex in de Louis Bouwmeesterstraat in Amsterdam-West. Met zijn twaalf tegelijk vertrekken de 95 bewoners naar hun tijdelijke woning, waar de zorgverlening zal worden voortgezet door de vertrouwde zorgverleners. De appartementen zijn iets groter, maar perma-

en toegankelijk zijn voor de bewoners van het dorp. Er komt een mooie binnenplaats met veel groen. De kamers worden niet veel groter, maar de badkamers zullen beter afgestemd zijn op het verlenen van zorg. De mogelijkheden om gebruik te maken van tilliften en andere apparaten die ervoor zorgen dat de werknemers niet te zwaar moeten tillen, worden uitgebreid. Per twaalf kamers komt een woonkamer met een balkon op elke verdieping. De gemeenschappelijke ruimte blijft op de begane grond. Er zijn nu 98 kamers, maar dat worden er 130. En er komt een extra vleugel, met 21 appartementen, die is bedoeld voor 'zelfstandig wonen met Verpleegzorg Thuis'.

Zwanenmozaïek

'De gemoedelijke sfeer die bij het huis en het dorp hoort, zal blijven,' aldus Saskia Zonneveld. Vanzelfsprekend speelt het personeel hierbij een grote rol. Tijdens de bouwwerkzaamheden zal de zorg voor de bewoners van de aanleunwoningen en voor alle andere Amsteldorpers die in aanmerking komen voor hulp en steun thuis, worden voortgezet. Het Hoekhuis blijft staan, evenals de aanleunwoningen. Keert het veelgeprezen beeld van de vrouw met de hond bij de ingang van het oude huis weer terug naar het nieuwe huis? Ja, het beeld Dikke Vrinden van beeldhouwer Taeke Friso de Jong komt terug, net als de mozaïek-zwanen, die in 2022 zijn geplaatst bij de Hugo de Vrieslaan. Het zwanenmozaïek is gemaakt door buurtbewoners onder leiding van de stichting ACCU (Art, Community & Culture). Vanuit De Open Hof gezien vormen de zwanenhalzen een hart. Dat past bij Amsteldorp en bij een verpleeghuis dat ten dienste staat van en opnieuw wordt gebouwd vóór de buurt.

Zin in verhuizen

Ria Ris werkt al achttien jaar met veel plezier als verpleegkundige in De Open

Hof. Zij noemt het een uniek verpleeghuis. De sfeer is goed en er is een goede band met de buurt. De nieuwbouw is echter geen overbodige luxe, vindt zij. Achttien jaar geleden waren er al plannen om te vernieuwen, maar de kosten waren te hoog voor Woonzorg Nederland - de eigenaar van het gebouw - en ZGAO (Zorggroep Amsterdam-Oost), de huurder. Ria vertelt dat een medewerker van architectenbureau SLA een nacht in de Open Hof is blijven slapen om de sfeer te proeven. Dat leverde veel begrip op voor de wensen van bewoners en personeel.

Verhuizen is natuurlijk een hele klus, maar Ria Ris heeft er zin in. Er is lang gezocht naar een goede accommodatie, dat was nog niet zo eenvoudig. De tijdelijke huisvesting in het gerenoveerde complex Drie Hoven in Amsterdam-West ziet er goed uit: er is veel meer ruimte en er is een mooi uitzicht. Niet voor alle werknemers is de locatie dichterbij huis, gelukkig geldt dat wel voor Ria. Of zij in 2025 teruggaat naar Amsteldorp weet zij nog niet. Haar pensioen nadert.

Winkelen op het Sierplein

Mevrouw Gerritsen is 83 jaar en woont al negen jaar in De Open Hof. In het begin moest zij wel wennen aan haar nieuwe huis, maar zij vindt de sfeer hier nu echt fijn. Zeker vóór de coronatijd kwam er veel aanloop van de buurt. Haar dochter komt elke dag en zij voelt zich goed in De Open Hof. Mevrouw Gerritsen ziet wel op tegen de verhuizing, maar Ria Ris blijft gelukkig dichtbij en ze ziet ook voordelen. In Amsteldorp zijn niet veel winkels en in West is het Sierplein vlakbij het huis. Er is bovendien een markt en zij zou het heerlijk vinden weer eens zelf te kunnen winkelen en bijvoorbeeld leuke kleding te kopen. Zij heeft nu al een mooi uitzicht, maar vanaf de vijfde verdieping in West zal het ook niet slecht zijn. Een verhaal over De Open Hof in Dwars door de buurt? Ze gaat het met plezier lezen! #

Ria Ris en mevrouw Gerritsen

Helpen bij de laatste fase

Tekst: **Evelien Polter** | Fotografie: **Frank Schoevaart**

Wooncentrum
Willem Drees - Oostpoort

Het hospice op de vijfde verdieping van woonzorgcentrum Willem Drees-Oostpoort bestaat alweer zeven jaar. De acht bewoners hebben een eigen woon- en slaapkamer en een keukentje en badkamer. In de gemeenschappelijke woonkamer wordt gegeten en worden gezamenlijke activiteiten georganiseerd.

Op een dinsdagochtend eind maart spreek ik coördinator Jan Willem Fuhring en vrijwilliger Dirk van den Born over hun werk in het hospice. Zij zorgen samen met het professionele zorgteam voor de ongeneeslijk zieke mensen in de laatste fase van hun leven.

Stel dat mij iets overkomt en ik wil hier mijn laatste dagen doorbrengen, hoe kom ik hier dan terecht?

Jan Willem Fuhring: 'Wanneer je opgenomen wil worden in het hospice heb je een indicatie nodig, van de huisarts, of specialist. Hij of zij verwijst je met je indicatie door naar zorgbemiddeling, dat is een bureau binnen zorginstelling Amstelring die alle opnames coördineert en organiseert. Wanneer je opgenomen wordt in het hospice, dan is de verwachting dat je binnen drie maanden overlijdt. Bij mensen met terminaal hartlijden en/of longlijden is dat lastig in te schatten. Zij zijn hier soms langer.'

Gelukkig had een van de vrijwilligers een goede psalmenstem

Welke mensen verblijven in de ZorgHerberg?

Jan Willem: 'Wij hebben de doorsnee Amsterdammer, hoog- en laagopgeleid en mensen uit alle culturen, het is een prachtige mix. De meesten zijn ouderen maar laatst hadden we een aanmelding voor een jongen van 16. We noemen de mensen die hier verblijven onze gasten.'

Wat willen jullie de gasten bieden?

Dirk van den Born: 'We willen hun zorgen verlichten. Als vrijwilliger voer je gesprekjes, je helpt met eten en drinken, stelt de gast op haar of zijn gemak. Je bent geïnteresseerd in hoe ze in het leven staan, hoe ze tegen dingen aankijken, wat ze hebben ervaren. Sommige mensen willen daar heel graag over vertellen. We willen hen comfort bieden om die laatste periode van hun leven zo goed mogelijk door te komen en hen te steunen waar kan. We willen dat mensen zich in hun laatste fase kunnen concentreren op het afsluiten van hun leven.'

Is er ook geestelijke ondersteuning?

Jan Willem: 'We hebben twee geestelijk verzorgers, één met een christelijk-humanistisch levensbeschouwing en sinds kort ook iemand met een islamitische achtergrond. Zij bezoeken alle gasten en kijken of er behoefte is aan een gesprek. Daarnaast vinden zowel door de verpleging, als door de vrijwilligers, allerlei gesprekjes plaats over vragen rondom hun familie of vrienden of over de zin van het leven. De vrijwilligers en de zorgmedewerkers kiezen vooral voor de humanistische benaderingswijze, waarbij niet een bepaalde religieuze denkrichting de boventoon voert.'

Wil je iets vertellen over het werk van de vrijwilligers?

Jan Willem: 'De nadruk ligt op de zorg, op pijnbestrijding en het bieden van

comfort en welzijn, zodat het, voor zover mogelijk, comfortabel is voor de gast. Het gaat om even praten, een spelletje, de nabijheid van een ander voelen. Het belangrijkste is dat je contact maakt en luistert. Laatst hadden we een zeer gereformeerde dame die vond het heel fijn als er als er psalmen werden voorgelezen. Gelukkig had een van de vrijwilligers een goede psalmenstem. De vrijwilligers draaien een vier uursdienst. De voorkeur gaat ernaar uit dat zij hier twee keer per week, vier uur komen. Tijdens hun dienst is er één vrijwilliger aanwezig. Alle nieuwe mensen krijgen een training gedurende drie zaterdagen. De VPTZ, Vrijwilligers Palliatief Terminale Zorg, organiseert deze cursus. Onder hen zijn vrouwen in de meerderheid, maar wij hebben hier relatief veel mannen. Er zijn ook studenten bij van in de twintig. We hebben schildervrijwilligers, twee bloemen-vrijwilligsters en vandaag is Annie de spelletjesvrijwilligster er. Je kunt zoals Janneke Siebelink keukenvrijwilliger worden, zij schrijft daar wekelijks over in *Libelle*. In haar nieuwe boek *December slaan we even over* doet Siebelink verslag van ontroerende en leerzame ontmoetingen in een hospice in Oostpoort. Zij schrijft over wat mensen in hun laatste levensfase ons kunnen bijbrengen over het bestaan.'

Dirk, hoe lang ben jij hier vrijwilliger en wat motiveert om dit werk te doen?

Dirk: 'Bijna vijf jaar. Ik hou er heel erg van om mensen te helpen, te verzorgen, maar ik ben ook heel erg in voor een gesprek. Ik ben heel erg benieuwd naar wie de persoon is waar ik voor zorg, wat is zijn of haar levensverhaal.'

Bij het hospice werken naast de vrijwilligers zorgassistenten, ver-

Jan Willem Fuhring en Dirk van den Born

pleegkundigen en artsen. Hoe is het onderlinge contact?

Dirk: 'Het overleg tussen de vrijwilliger en o.a. de verpleegkundige is heel frequent, we praten over hoe het gaat met een gast die zeer ernstig ziek is. Er is tussen elke dienst van de vrijwilligers een overdracht waarin je praat over wat er gebeurd is en hoe het gaat met de gasten.'

Hoe gaat het als er iemand overlijdt?

Dirk: 'Als je een goede band hebt met een gast en je weet dat zijn of haar einde nadert dan zeg ik aan het einde van mijn dienst dat ik hoop dat het gaat zoals de gast graag wil, of iets van die strekking. En ik hoor ook van vrijwilligers dat ze zeggen 'vaarwel', of 'ik wens u een goede reis'. Jan Willem: 'Als iemand overlijdt, dan doen we hem of haar uitgeleide. Als de begrafenisonderneming het lichaam ophaalt, wordt er uitgeleide gedaan

door de aanwezige medewerkers en de vrijwilligers. Vaak is de familie hierbij aanwezig. We hebben een mooie quilt die we over de kist leggen. We lezen een gedicht voor en soms wordt er door een van ons iets persoonlijks aan toegevoegd. Dat doen we in de gang, dat is echt een mooi moment. Een deel van het gedicht dat regelmatig wordt voorgedragen luidt:

*Wij hebben u hier mogen ontvangen,
we hebben u onze zorg kunnen geven
uw laatste dagen mogen delen.
We hebben uw kwetsbaarheid mogen zien.
We willen u danken
om wat u ons daarmee gegeven hebt.'*

Wil je van waarde zijn en betekenis geven en heb je één of twee keer per week vier uur tijd? Dan ben je van harte welkom om kennis te komen maken. #

Mail de vrijwilligerscoördinator jfuhring@amstelring.nl

Last van mijn voeten

Tekst: **Anita Boelsums** | Fotografie: **UMC Utrecht**

Heeft u pijn, tintelingen, een doof/vreemd gevoel in voeten of onderbenen? En heeft u diabetes? Dan is het OLVG op zoek naar u! Samen met andere ziekenhuizen in Nederland voert het ziekenhuis een grote wetenschappelijke studie uit om te onderzoeken wat de beste behandeling is bij deze klachten.

Zenuw schade in voeten en benen is een veel voorkomende complicatie van diabetes mellitus type 1 of 2 waar tot op heden geen geschikte behandeling voor is. In Nederland zijn er honderdduizenden mensen die hier last van hebben. Nadine Boers, arts en betrokken bij het onderzoek: 'De zenuwklachten kunnen veel impact hebben op de kwaliteit van leven en in ernstigere gevallen leiden tot wonden en amputaties. In Amsterdam zijn er op dit moment alleen al 41.000 mensen met zenuw schade als complicatie bij diabetes. Het is daarom erg belangrijk om te onderzoeken of en hoe we de klachten kunnen verminderen.' Twaalf ziekenhuizen in Nederland doen op dit moment onderzoek naar de beste behandeling van zenuwklachten in

voeten en onderbenen. Zij onderzoeken of een operatieve behandeling helpt bij het verminderen van de klachten en het voorkomen van wonden en amputaties.

Het OLVG en het Amsterdam UMC zoeken nog steeds mensen met diabetes en klachten van de voeten en/of onderbenen. U kunt contact opnemen voor een uitgebreid onderzoek van de voeten en om te kijken of deelname gewenst is. #

Meer informatie over deelname aan de studie is te vinden op www.lastvanmijnvoeten.nl U kunt ook mailen naar decostudie@umcutrecht.nl

Samen proeven van cultuur en elkaar

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Lambert de Jong (PRA)

Leven in je buurt! Die naam heeft het project meegekregen dat Dynamo en PRA Muziektheater dit voorjaar organiseerden in Oud-Oost. Workshops voor diverse mensen uit de buurt voor wie deelname aan regulier kunst- en culturaanbod niet vanzelfsprekend is, werden gratis gegeven. Op woensdag 24 mei om 15.30 uur is er een eindpresentatie in de Muiderkerk.

De diversiteit wordt gewaardeerd

Marike Soeterik van Dynamo en Monique Masselink van PRA Muziektheater vertellen over de ontstaansgeschiedenis van het cultuurparticipatieproject *Leven in je buurt!* Twee invalshoeken komen bij elkaar: die van welzijn en

die van cultuur. Marike: ‘Eerder hebben we samengewerkt binnen een project met kinderen en ouderen in de Watergraafsmeer: *Verre zinnen*. Dynamo kent de buurt, de doelgroepen, de bewoners bij wie niet alles van-

zelf gaat.’ Monique: ‘PRA wil mensen verbinden door muziek en dans. Onze workshops hebben niet als doel de muziek en dans zelf, maar de communicatie die het voortbrengt.’

Divers

Veel meer organisaties en locaties in Oud-Oost zijn betrokken bij *Leven in je buurt!* Via onder andere Boost, As-sadaaka, de Kat, Genieten, het Albert Wittenbergplein, het Oosterparkhuis en de Kraaipan zijn potentiële deelnemers gevonden. Monique: ‘Een goeie kennis-making voorafgaande aan de workshops met organisaties en hun mensen is al een belangrijk onderdeel van het project.’ Er is gestreefd naar een zo

ners van Amsterdam-Oost de universele taal van kunst en cultuur. Marike: ‘Met muziek en dans en beweging kan heel goed verbinding gelegd worden tussen mensen. Het is een kunstvorm die niet afhankelijk is van taal, maar wel gaat over gevoelens en uitingen.’ Monique: ‘In de workshops ontdekken mensen elkaar en zien elkaar op een andere manier. De diversiteit wordt gewaardeerd en is geen obstakel. Belangrijk is wel dat het project op een of andere manier een vervolg krijgt.’

Concreet

De workshops vonden de afgelopen weken plaats. Ze lopen nog door tot half mei. In Café Genieten konden volwassenen deelnemen aan een zestal workshops Muziek en Dans. In de gymzaal van Boost waren er in totaal acht workshops Urban Dance voor kinderen van 9 tot 14 jaar. Muziektheater voor vrouwen werd vijf keer aangeboden in de grote zaal van het Oosterparkhuis. Ook in het Oosterparkhuis werden een zestal Muziekworkshops (jamsessies) georganiseerd, bedoeld voor iedereen. De vier workshops Spoken Word waren voor jong en oud en werden op vier verschillende locaties gegeven.

Vierentwintig mei kunnen alle deelnemers iets van hun ervaringen kwijt aan hun familie en vrienden. Maar niet alleen zij zijn welkom. Elke buurtbewoner, elke Amsterdammer, iedereen is welkom! #

Woensdag 24 mei van 15.30 tot 17.30 uur in de Muiderkerk.

Verbinden door muziek en dans

divers mogelijke groep deelnemers: verschillende leeftijden, verschillende nationaliteiten, verschillende culturen, verschillende religies, vrouwen, mannen en lhbt’ers. Marike: ‘Het is mooi om te zien hoe bijvoorbeeld gebruikers van de Kraaipan, een Turkse en een Marokkaanse vrouwengroep, in dit project toenadering tot elkaar hebben gekregen.’

Non-verbaal

Met *Leven in je buurt!* beleven bewo-

Zwangerschapsgym in de buitenlucht

Tekst: Annette Wiese | fotografie: via Nana de Vries Berg

Nana de Vries Berg geeft al meer dan 8 jaar ‘Mommy 2b bootcamp’ aan een groep zwangere en net bevallen vrouwen in het Oosterpark. Daarmee is zij een van de weinige trainers in Amsterdam. De lessen gaan – als het weer het toelaat - het hele jaar door.

Voor dit gesprek heeft Nana zich thuis goed voorbereid en alles op schrift gesteld. Haar sporttas blijkt geen veilige plek voor haar huiswerk te zijn: een bidon is daarin gaan lekken. Dus beginnen we met de stukjes vochtig papier aan elkaar te passen tot dit portret: een sportieve Finse vrouw, die positief in het leven staat.

Ze noemt zich zelf een sportfanaat en houdt ervan om fysiek bezig te zijn met sporten. In Finland heeft zij tot op het hoogste niveau volleybal gespeeld en gedanst (hip hop / go go).

Fitness Academy Amsterdam

In Amsterdam-Oost heeft Nana een aantal jaren geleden de Fitness Academy opgezet voor lessen aan zwangere vrouwen, het geven van personal trainingen en lifestyle coaching. Daarbij is haar kennis van anatomie en haar studie psychologie met cognitieve gedragstherapie van onschatbare waarde. Veel mensen komen met ‘burn-out’ klachten bij haar, lopen vast in hun drukke bestaan en komen er op eigen kracht niet uit. In de sessies werkt zij aan bewustwording van het onderliggende probleem, aan nieuwe inzichten en perspectieven. Haar aanpak is: vertrouwen winnen door goed en zonder vooroordeel te luisteren en met gesprekstechniek in kleine stapjes het gedrag te veranderen.

Aanpak overgewicht

Bij de aanpak van overgewicht werkt zij met dezelfde principes. Ze vraagt om in een dagboek precies bij te houden, wat die dag gegeten is en op welk moment aan de eetbehoefte wordt toegegaan.

De groep in het Oosterpark

Adviezen over gezonde voeding en meer bewegen zijn onderdelen van de personal training. De weegschaal en het bijhouden van de BMI zijn niet standaard bij haar, maar haar doel is het wegnemen van emotionele belemmeringen en toewerken naar een meer positief zelfbeeld en gezond gedrag.

Voor de kleine portemonnee

Op verschillende plekken in Oost - waaronder sporthal Wethouder Verheij - geeft zij bewegingslessen aan ouderen van 55 +, in samenwerking met het stadsdeel Oost. Het gaat er niet alleen om op muziek aan de conditie te

werken, maar vooral om niet te vereenzamen en om het plezier samen actief bezig te zijn. Nana fietst van de ene locatie naar de andere. Ze geeft naast les in het Oosterpark aquafitness in het Sportfondsenbad en yogalessen in het Oosterparkhuis. Ze doet dat voor verschillende stichtingen. Energiek, dynamisch en positief zijn de woorden die bij haar passen.

Nana is te volgen op Instagram / Facebook of op de website:
- Fitness Academy Amsterdam
- Healthy Life Academy voor hele weekenden met sportactiviteiten en informatie over een gezonde leefstijl. #

Vrijwilligers Centrale Amsterdam

Wat past bij jou?
Meer dan 1200 leuke vrijwilligersvacatures

Spreekuren vrijwilligerswerk Oost:

- Telefonisch: ma van 17 tot 21 uur
- Post Oost: di, do van 13 tot 17 uur
- IJburg: do van 9 tot 12 uur

Maak een afspraak: 0638326317
Oost@vca.nu | www.vca.nu

De broers van het Mondriaankwartet

Tekst: Carolien Gevers | Fotografie: Frank Schoevaart

Jan Erik en Eduard van Regteren Altena richtten in 1975 een klein muziek ensemble op. Hun gezamenlijke oefenruimte is nog altijd aan de Gijsbrecht van Aemstelstraat in Oost, waar Eduard ook woont. Aldaar vond in 1982 de geboorte plaats van het Mondriaan strijkkwartet, dat sinds de jaren negentig wereldfaam geniet.

Eduard en Jan Erik van Regteren Altena kunnen zich geen leven voorstellen zonder muziek

De broers hebben het van geen vreemde. Hun vader Lucas (1924-2000) was fluitist in het Promenadeorkest van de Nederlandse Radio Unie. Hun grootvader, weliswaar rechter, was een verwoed amateurviolist. Diens achterneef Maarten is contrabassist en componist. Jan Erik (68) werd violist en broer Eduard (66) cellist.

Muzikale wandelingen

Dwars wordt hartelijk ontvangen aan het Galileïplantsoen waar Jan Erik woont. Op de gezellige eettafel lonkt koffie met taart. De broers praten relaxed. Geen moment speelt er één de eerste viool. Beiden spreken waarderend over hun vader. Eduard: 'Hij was een stille, gepassioneerde man, maar ook iemand die opeens een grap kon maken.' Jan Erik: 'Ja, heel bescheiden, en hij componeerde! Een zondagscomponist die wel honderd stukken heeft geschreven, vooral in het Franse Debussy-achtige genre. In die tijd was dat niet zo hip, maar dat kon hem niks schelen en dat sierde hem. Alles draaide in ons gezin om muziek. Mijn moeder stimuleerde dat we de beste leraren kregen. Niet zoals bij onze grootvader die opgroeide in een klimaat waarbinnen het beroep muzikant geen optie was. Ik heb me wel gepusht gevoeld als ik in de zomervakantie dagelijks drie uur moest studeren maar ik had uiteindelijk niet anders gewild.'

Eduard: 'Jan Erik werd strenger behandeld dan ik, misschien omdat hij de oudste was. Ik heb nog wel even gedacht om fotograaf te worden, maar uiteindelijk hobbelde ik mee in de familietraditie en vond stiekem muziek toch het mooiste. Onze vader compo-

neerde ook voor ons en als familie-activiteit organiseerde hij muzikale wandelingen. Dat was zo leuk, dan moesten we als kleine kindjes van de trommel naar de triangel of de marimba rennen, soms kruipend onder de vleugel door.'

De straat op gaan

Overigens waren de broers niet zonder meer volgzzaam. Ze vonden als pubers het Concertgebouwrepertoire maar saai. Ze zochten naar manieren om de kunst uit haar ivoren toren te halen door letterlijk de straat op te gaan. Via een jeugdorkestje vanuit Hilversum gaven ze zich op voor een 'klassieke entre-act' op een popfestivalletje in Uithoorn. Daar stonden ze in 1970, zestien en veertien jaar oud, enthousiast op een boerenkar hun kunsten te vertonen. Dit succes werd de prelude tot de oprichting van het Ricciotti straatorkest dat nog altijd bestaat. Een paar jaar later tekenden de contouren van het Mondriaan kwartet zich af toen de broers in 1981 de derde prijs wonnen van het Willem Pijper Concours met het eerste strijkkwartet van deze componist.

Concreet naar abstract

Het kwartet dankt haar naam aan een lerares van Jan Erik die op de Vrije school hem ooit een kunstopdracht toebedeelde over Piet Mondriaan, die ze wel bij hem vond passen. Eduard: 'Zoals Mondriaan steeds meer van concreet naar abstract ging werken, zie zijn boomschilderingen, hebben wij ons vanuit het traditionele repertoire steeds meer toegelegd op twintigste- en eenentwintigste eeuwse muziek, zeg maar, in de lijn van Ravel, Bartók naar Webern. Maar ook in deze

modernere muziek bleven we op zoek naar nieuwe vormen. In 1982 traden we officieel onder de naam Mondriaan naar buiten tijdens een huisconcert in Bilthoven.' Jan Erik: 'En jij werd tevens onze zakelijk leider.'

Eraritjaritjaka

Het kwartet kent een stabiel bestaan. Eerst in een bezetting van de broers samen met violist Edwin Blankenstijn en altist Prunella Pacey en vanaf 1990 samen met altist Annette Bergman. Jan Erik: 'Met Edwin en Annette zijn we tot bloei gekomen. We bleven onze grenzen verleggen door ook steeds

Het is keihard werken in een kwartet

meer met theater- en dansgezelschappen samen te werken. Ik heb zulke goede herinneringen aan de dans-/muziekproductie 'Mikrokosmos' op muziek van Béla Bartók, samen met de dansgroep van Anne Teresa De Keersmaeker.' Eduard: 'Die 'totaaltheater producties' waren onze favoriet. Steeds meer componisten gingen voor ons schrijven, zoals Guus Janssen met de voorstelling 'Streepjes.' Tussen 1990 en 2014 verzorgden we wel honderd wereldpremières. We kwamen overal, van Japan tot Amerika, niks was ons te dol. Ik denk dat we alles bij elkaar gemiddeld wel honderdtwintig concerten per jaar gaven. Ons hoogtepunt?' De broers beginnen te glunderen. 'Eraritjaritjaka roepen ze unisono, het gewaagde stuk van regisseur/compo-

nist Heiner Goebbels met muziek op teksten van Elias Canetti in staccato stijl.' Eduard: 'Achteraf niet te snappen hoe we het allemaal deden.'

Fikse duw

Jan Erik: 'Het is keihard werken in een kwartet. We waren vier sterke persoonlijkheden en hadden sowieso het motto: 'Niet spelen als eentje er niks in ziet'. Je begrijpt vast hoe dat tot spanningen kan leiden. Maar we zijn er altijd uitgekomen. Een cadeau, want de meeste strijkkwartetten houden het niet zo lang vol. Heel verdrietig is dat Annette Bergman in 2014 is overleden. Als kwartet voelden we als familie. Tegenwoordig spelen we met ons vaste drietal en met een nieuwe altist.' Eduard: 'En we spelen steeds meer met ons tweetjes, zoals het stuk van Ravel voor viool en cello uit 1922.' Hebben de broers elkaar ooit als concurrent gevoeld? Dwars ziet tegelijkertijd een overtuigend nee-geknik. Jan Erik: 'Eduard is relaxter en stabiel dan ik, hij lijkt op onze vader. Ik ben meer onze moeder, een soort onrustig windhondje, vroeger ook vaak met bibberstok. Soms was ik vlak voor concerten te opgefokt. Een keer heb ik op het vliegveld van Zaventem, op weg naar Rome, Eduard zelfs een fikse duw gegeven omdat ik hem te 'makkelijk' vond doen.' Eduard: 'Terwijl ik Jan Erik alleen maar probeerde te sussen. We hadden een heel lastig stuk voor de boeg. Maar (lachend) windhondjes zijn ook vaak lekker virtuoos.'

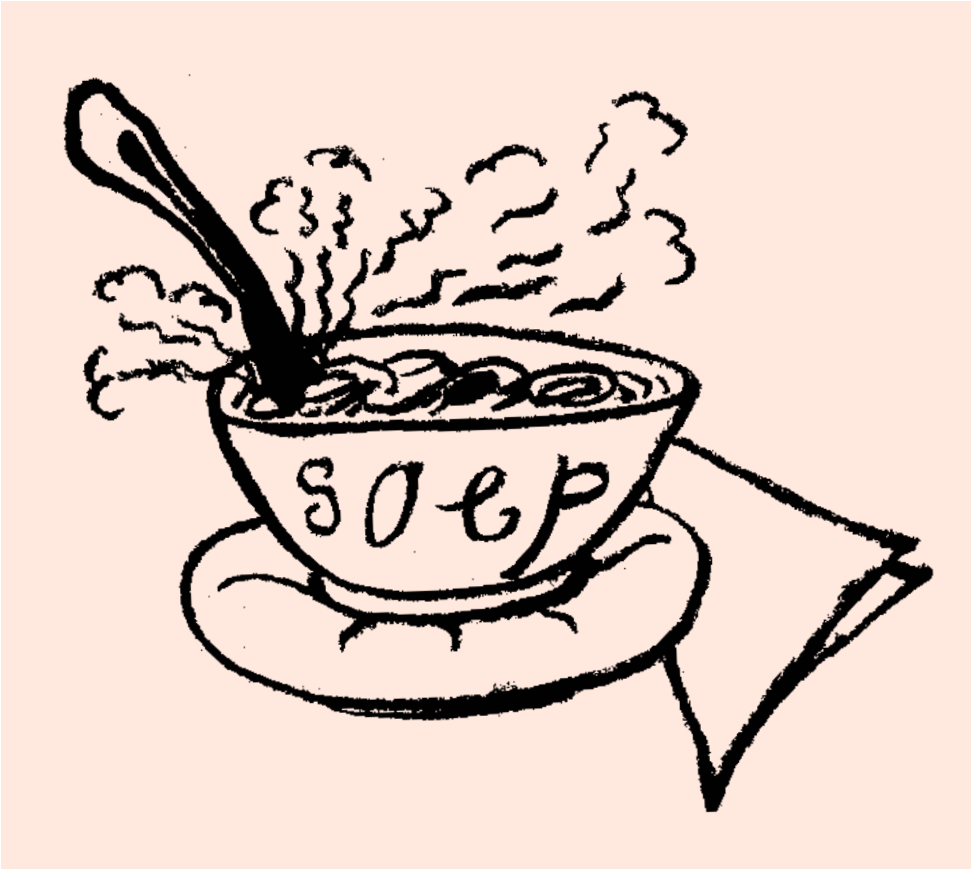
Hoe verder?

De broers zijn unaniem over de toekomst. Ze gaan gewoon door natuurlijk. Jan Erik: 'Met ons kwartet of samen, ik kan me geen leven voorstellen zonder muziek. En we hebben met het ouder worden steeds meer lol. Vroeger kwamen we naast onze muziek nauwelijks bij elkaar op bezoek. Tegenwoordig wel, ook met onze partners. Ernestine Stoop, de vrouw van Eduard, is trouwens harpist en mijn wederhelft Annet is tot twee jaar terug jarenlang sopraan geweest in het Nederlands Kammerkoor.' Eduard: 'Vergeet je zoon Jan niet. Ik zie hem nog wel doorgaan in de muziek. Ik geef hem al jaren les. Hij componeert geweldige ritmische beats en doet dat heel vaardig. Dat kan ik (lachje) van onze honden niet zeggen!' Jan Erik: 'Ha, ha, ja, hij overweegt de muziek in te gaan. Wat zou het leuk zijn als hij onze familietraditie voortzet.' #

Dagbesteding in de praktijk

Tekst: Annette Wiese en Els Nicolaas | Illustraties: Judith Lammers

Dagbesteding vanuit een ander perspectief. Zonder uitleg is niet te begrijpen hoe ingewikkeld het in Amsterdam is georganiseerd. Een piramidevorm past hierbij het best als model. De basis bestaat uit dagbesteding met een vrije inloop, dan volgt dagbesteding die betaald wordt vanuit de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en aan de top is er de dagbesteding die betaald wordt vanuit de WLZ (Wet Langdurige Zorg) voor mensen die 24-uur zorg in de nabijheid nodig hebben. Voor WMO en WLZ-voorzieningen is een indicatie nodig. Die is maar een jaar geldig.

Een voorbeeld van een buurtvoorziening met een vrije inloop is het Oosterparkhuis in Amsterdam-Oost. Begin februari is dit buurtcentrum na een langdurige verbouwing weer geopend. Het is een aanwinst voor de buurt. Loop de buurtkamer even binnen voor een kopje koffie. Een mooie gelegenheid om aan de tafel vol nuttige informatie elkaar beter te leren kennen. In het programmablade van het Oosterparkhuis staat een overzicht wat er te doen is, door wie georganiseerd, wat de kosten zijn, de tijden en de gesprekken van het buurtteam en de Sociale Raadsliden (SRL). Het buurtcentrum draait voor een groot deel op vrijwilligers en er is geen indicatie nodig om ergens aan mee te doen. Dynamo als welzijnsorganisatie is verantwoordelijk voor het beheer.

Buurtteams hebben de regie over toewijzingen

De rol van de buurtteams bij een WMO dagbesteding
De gemeente Amsterdam heeft vanaf januari de regie over de toewijzing dagbestedingen aan de buurtteams overgedragen. Wanneer een Amsterdammer interesse heeft in dagbesteding zijn er twee mogelijkheden om zich hiervoor aan te melden: of via het buurtteam of rechtstreeks bij de organisatie van de dagbesteding zelf. De verdere afstemming volgt dan later. De buurtteammedewerker wordt wel regievoerder en besluit definitief of de indicatie wordt toegekend. Over de regievoering van de buurtteams en samenwerking met de aanbieders over

de toegang en evaluatie worden binnenkort afspraken gemaakt.

Casemanager dementie en dagbesteding
Over het belang van dagbesteding bij dementie hebben we met Renate van Os, casemanager dementie bij Zorgorganisatie Evean, gesproken. Zij vertelt dat het vinden van een passende dagbesteding de mantelzorgers ontlast en de cliënt een zinvolle invulling van de dag geeft onder professionele begeleiding. Bij het meldpunt casemanagers dementie Amsterdam-Oost komen de meeste aanvragen binnen via de huisarts of de POH'er (Praktijk Ondersteuner Huisarts) of gerieters, omdat de diagnose dementie moet zijn vast gesteld.

Wat doet een casemanager dementie?
Een casemanager is een onafhankelijke en vaste begeleider voor mensen met dementie én hun naasten. Een casemanager informeert, begeleidt, denkt mee, adviseert en regelt zorg. Zo helpt de casemanager om te gaan met de ziekte en met de gevolgen ervan in het dagelijks leven: psycho-educatie. Naast procesbegeleiding zijn het ondersteunen van de mantelzorgers en het coördineren van de zorg de belangrijkste taken als regisseur. Het uitgangspunt is om de klant zo lang mogelijk de eigen regie te laten houden. Zij stelt een 'ecogram' op waarop te zien is op welke mantelzorg kan worden terug gevallen. De aanbieder van dagbesteding moet ook voor vervoer zorgen. Voor kleinere aanbieders kan dat een probleem zijn. Bij het vorderen van dementie komt een moment dat een WLZ-indicatie moet worden aangevraagd als de cliënt 24 -uurs zorg in de nabijheid nodig heeft. Voor een aantal dagbestedingen zal dat weinig gevolgen hebben, omdat

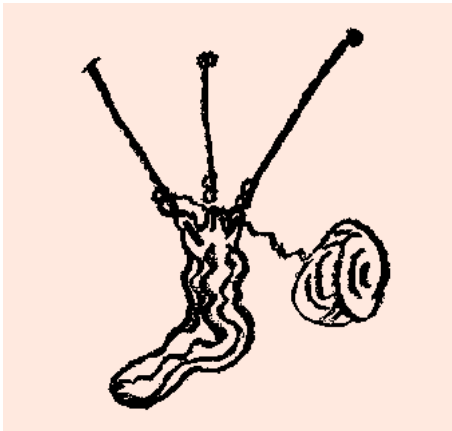
mensen met zowel WMO als WLZ indicatie kunnen deelnemen, zolang ze maar zelfredzaam genoeg zijn en zelfstandig naar het toilet kunnen gaan. Sommige organisaties hebben geen contract met de WLZ en kunnen bij een WLZ-indicatie geen zorg meer leveren. Dan moet dit door een andere zorgorganisatie worden overgenomen die wel een contract heeft. Vanuit de WMO wordt geen eigen bijdrage gevraagd, ook niet voor het vervoer. Dat geldt wel voor voorzieningen die vanuit de WLZ worden betaald. De hoogte van de bijdrage is inkomensafhankelijk. Bij een goed pensioen kan het bedrag flink oplopen.

Casemanager dementie is er ook voor de naasten

Dagcentrum Kramat
ZGAO is met negen locaties een belangrijke aanbieder van dagbestedingen in Amsterdam-Oost. Het aanbod is breed en er kunnen mensen met allerlei verschillende culturele achtergronden en ook psychische beperkingen naar toe. De inloop geeft mensen de mogelijkheid om een tijdje te komen zonder indicatie, zodat de toegang zo laagdrempelig mogelijk is en gekeken wordt naar de meest geschikte groep. Zowel mensen met indicaties vanuit de WMO, WLZ of een PGB (Persoons Gebonden Budget) kunnen er terecht.

We hebben een bezoekje gebracht bij Dagcentrum Kramat, waar de bewoners van de nabij gelegen Flevoflats en de buurtbewoners uit Oost van harte welkom zijn. Jelly Tahapary is één van de begeleiders en vertelt dat ouderen met een WLZ-indicatie van harte welkom zijn, zolang ze nog thuis wonen en niet in het verpleeghuis – het Flevohuis – aan de overkant van het dagcentrum wonen.

Na de intake wordt gemiddeld drie dagen de tijd genomen om te wennen. Voelt de cliënt zich thuis in de groep van gemiddeld 14 andere bezoekers en is er voldoende aansluiting? De naam van een contactpersoon – vaak een familielid – is bekend en die persoon speelt een rol bij de onderlinge

Gemiddeld duurt het drie dagen om te wennen

communicatie. Bij signalen dat het niet goed gaat kan de contactpersoon zo nodig de huisarts of de casemanager dementie inschakelen. Jelly ziet hen als eerste schakel voor het verdere beloop.

Vanuit de WMO komen de cliënten gemiddeld twee hele dagen: of op maandag en donderdag of op dinsdag en vrijdag van 10.00 tot 14.00, afhankelijk van het vervoer. De bewoners uit de buurt blijven een uurtje langer. Cliënten met een WLZ-indicatie komen vaak op woensdag een extra dag. Het dagcentrum is ruim en overzichtelijk van opzet voor de verschillende activiteiten.

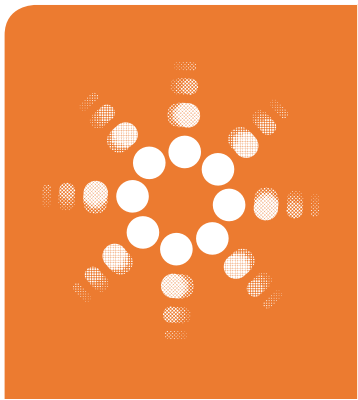
Aan volgende activiteiten valt te denken: creatieve activiteiten, handwerken, met elkaar spelletjes doen, bingo, bewegen, muziek luisteren en liedjes zingen. Samen een taart bakken of een soepje maken kan ook. Soms komt een artiest om de sfeer luister bij te zetten en wordt er zelfs gedanst. Voor de lunch bestaat de keuze uit een warme maaltijd. De kosten daarvan zijn € 4,50 en wordt kant en klaar bezorgd door Distrivers, een cateringbedrijf. Voor mensen met dementie en voor mensen, voor wie vervoer noodzakelijk is regelt ZGAO het vervoer en wordt begeleiding geboden.

Ook nu komt de kennis van sociale kaart in het gesprek naar voren om ouderen op weg te helpen naar belangrijke voorzieningen in de buurt. Belangrijke punten uit ons gesprek:

- De huisartsen en casemanagers dementie zijn eerste schakel in deze zorgprocessen
- Kennis van de sociale kaart is noodzakelijk
- De Buurtteams hebben er een zware administratieve taak bijgekregen.
- De indicaties zijn maar een jaar geldig. #

Reageren?
Tunny Jongejan: t.jongejanmaat@chello.nl,
Els Nicolaas: enicolas@xs4all.nl,
Frank Stork: 020 - 665 10 63,
Annette Wiese: wiesegca@gmail.com

Dynamo

Welzijnsorganisatie Dynamo in Amsterdam stimuleert en ondersteunt bewoners om actief mee te doen aan de samenleving. Zoals: vrijwilligerswerk, activiteiten in de buurt, mantelzorgondersteuning, hulp via buurtteam, activiteiten om talent te ontwikkelen, activiteiten om te leren. Zodat niemand aan de kant hoeft te staan.

Informatie

www.dynamo-amsterdam.nl
www.dynamojeugd.nl
info@dynamo-amsterdam.nl
telefoon 020 - 46 09 300
facebook Dynamo beweegt tot meedoen
instagram Dynamo beweegt tot meedoen

Hulp nodig?

Heeft u vragen over geld, zorg, meedoen, wonen, gezondheid, werk en/of veiligheid? Medewerkers van Buurtteam Amsterdam staan voor u klaar.
www.buurtteamamsterdam.nl
info@buurtteamamsterdam-oost.nl
telefoon 020 - 46 20 300

Post Oost

Voor opstap naar werk, vrijwilligerswerk en activiteiten
www.postoost.nl
Voor Elkaar in Oost
Voor praktische hulp of een luisterend oor.
www.dynamoamsterdam.nl/voor-elkaar-in-oost
telefoon 020 - 46 09 300

Koningin Máxima op bezoek

Koningin Máxima heeft samen met Brigitte Macron, echtgenote van de Franse president, woensdag 12 april een bezoek gebracht aan het Dynamo Oosterparkhuis in Amsterdam Oost. Het bezoek was een onderdeel van het staatsbezoek dat de president van Frankrijk, Emmanuel Macron, bracht aan Nederland.

foto: Robin Utrecht | MIND US

Ze werden ontvangen door Jael van der Heijden, directeur van Dynamo. Onderwerp bij het werkbezoek was met name de mentale gezondheid van jongeren in Nederland en de aanpak van Dynamo, Thrive, @ease en MIND Us. Koningin Máxima is erevoorzitter van MIND Us.

Rondetafelgesprek

Allereerst werd in de vorm van een rondetafelgesprek gesproken over de mentale gezondheid van jongeren in Nederland en de aanpak van MIND Us. Hierbij was ook aandacht voor de aanpak van Amsterdam (Thrive Amsterdam).

Tijd voor koffie

De koffie werd tijdens het werkbezoek verzorgd door Hakima en Noussair, twee jonge barista's van het Boon Chance leertraject. Dynamo jongerenwerker Hassan Azehaf (33) leidt jongeren op tot

echte barista's. Boon Chance streeft ernaar jongeren aan een duurzame baan te helpen waarin ze hun talenten ontdekken en zich kunnen ontwikkelen.

In gesprek met jongeren

Met een bezoek aan de activiteitenruimte voor jongeren werd invulling gegeven aan een dialoog over de betekenis van jongerenwerk, hoe het bijdraagt aan een positieve ontwikkeling van jeugdigen. Koningin Máxima en Brigitte Macron gingen vervolgens met oprechte interesse in gesprek met de Amsterdamse jongeren Emily, Solange en Yassin. Zij vertelden over de waarde van Dynamo jongerenwerk en de contacten met andere jongeren die ze hierdoor kregen. 'Soms voel je dat je de enige bent die ergens mee zit, en dan is het fijn dat je gezien en gehoord wordt. Dat je er niet alleen voor staat.'

En bij het jongerenwerk kun je op een leuke manier je talenten ontwikkelen. Zo volgde Solange DJ workshops en geeft ze die nu ook zelf. Brigitte Macron zou bij Solange wel een workshop willen volgen. Koningin Maxima vroeg hoe jongeren Dynamo weten te vinden. Dat kan via onze Dynamo jongeren website, Insta (@dynamojongeren) of op onze locaties en scholen. Het gesprek werd begeleid door Sheila Keijer (jongerenwerk Dynamo) en Wietske Mous (projectleider @ease Amsterdam). Tot slot was er een ontmoeting met influencer Qucee (online creator) en Amine Bakkali (medewerker MIND Us) over de rol van social media. Er was zelfs nog even tijd om een groepsfoto te maken. #

Meer lezen?

www.dynamo-amsterdam.nl/nieuws/mentale-gezondheid-jongeren-maxima-macron

Dynamovrijwilligers

In mei zet Dynamo haar vrijwilligers extra in het zonnetje. Deze vrijwilligers zijn ontzettend belangrijk voor Dynamo en zonder hen zou de organisatie niet in haar huidige vorm kunnen bestaan.

Speciaal voor haar vrijwilligers organiseert Dynamo deze maand extra activiteiten, zoals een high tea, bijzondere ontmoetingen, leuke workshops en de uitreiking van de 'Dynamo Vrijwilliger Award'. Deze award wordt aan het einde van de maand uitgereikt aan een Dynamo vrijwilliger. Er worden verschillende workshops georganiseerd, zoals een origami workshop, kookworkshop, workshop mindfulness en een portretfotografie workshop. De high tea wordt verzorgd door Social Impact en vindt plaats op 16 mei. #

www.dynamo-amsterdam.nl/op-zoek-naar-vrijwilligerswerk

Financieel spreekuur

Serge van Munster is vrijwilliger bij het Financieel spreekuur van Buurtteam Amsterdam Oost. Hij verzorgt de intake-gesprekken met jongeren die in de financiële problemen zijn geraakt.

Met de zin om iets goeds te doen voor Amsterdam en met zijn HEAO kennis op zak, kwam Serge via Google en de VCA terecht bij het Financieel spreekuur van Buurtteam Amsterdam Oost. Hij gaat elke donderdagmiddag in gesprek met jongeren, helpt ze om hun schulden in kaart te brengen en verwijst ze zo nodig door naar schuldhulpverlening. 'Het is belangrijk te weten waar jongeren administratief tegenaan lopen. Het helpt dat ik ook kinderen in die leeftijd heb, dus ik heb het privé ook al meegemaakt.'

In zijn gesprekken met jongeren, merkt Serge dat ze vaak tegen dezelfde problemen aanlopen. Jongeren komen dieper in de financiële problemen vanwege boetes van het CJB, huurachterstand, achterstand met de zorgpremie en steeds vaker het niet meer kunnen opbrengen van de stijgende energierekeningen. De boetes zorgen niet alleen voor een stijgende schuldenlast, maar ook voor veel stress en onrust. Serge: 'Er komt zoveel op jongeren af als ze 18 worden. Het is een omschakeling van niets naar ineens heel veel moeten regelen. Daar gaan dingen geregeld mis, ik zie het ook bij mijn eigen kinderen. Jongeren verdienen extra begeleiding bij deze ingewikkelde stap.'

De vrijwilliger benadrukt dat het belangrijk is om op tijd te komen als je een rekening niet meer kunt betalen, hoe klein het bedrag ook is. Het bureaucratische systeem dat mensen beboet in plaats van ze te hulp te schieten, verslechtert de

financiële situatie van veel Amsterdammers. 'Zo kwam er een jongere op het spreekuur die gewoon een baan en een huis had. Zijn schuld was begonnen met 750 euro. Toen hij bij mij op gesprek kwam, was de schuld verdubbeld; hij had 750 euro aan boetes te betalen en kwam zo uit op een bedrag van 1500 euro. Als hij meteen actie had ondernomen, had hij een betalingsregeling kunnen treffen. En dan heb je nog die flitsgeldverdieners. Het is absurd hoeveel geld het kost om bij die flitsverdieners een relatief klein bedrag te lenen. Ze rekenen 20% rente en 20 euro administratiekosten per maand, met als gevolg dat jongeren alleen maar toekomen aan het aflossen van die rente en de administratiekosten. Zo komen ze nooit meer toe aan het aflossen van hun schulden. Dan heb je nog een extra verzwarende aan je fiets hangen.'

Naast de hulpverlening voor jongeren met financiële problemen wil Serge meer aandacht voor preventie. 'Hoe bereiden we onze jongeren nu goed voor op de overgang naar financieel volwassen worden? Hoe word je digitaal volwassen?' Het zijn vaardigheden die juist in deze tijd extra nodig zijn. Uit zijn werk met en voor jongeren haalt hij veel voldoening. 'Het is een prettig idee dat je echt iets kan betekenen voor iemand anders en vanuit jouw kennis een last van iemands schouders af kan nemen. Ik kan het iedereen aanraden.' #

Meer info:
www.buurtteamamsterdam.nl

Geslaagde Dag van de Voorschool!

We hebben erg genoten van De Dag van de Voorschool! Super leuk om ouders/verzorgers en kinderen kennis te laten maken met wat er allemaal op de voorschool gebeurt. Denk hierbij aan lezen, zingen, dansen, puzzelen en spelen voor kinderen van 2 en 3 jaar.

Kon u er in april niet bij zijn en wilt u graag op een ander moment een rondleiding? U bent altijd welkom. Neem contact op met afdeling planning en plaatsing telefoon: 020 - 46 20 333 of mail peuters@dynamo-amsterdam.nl.

Bij Kindcentrum De Krekels is er naast de voorschool ook een kinderdagverblijf! We laten u graag zien wat er allemaal te beleven is. #

www.dynamopeuters.nl

Dwars door het recht

Het Juridisch Spreekuur (HJS) van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) behandelt in deze rubriek actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Verplichte gedragscursussen bij CBR

foto: CBR

Tekst: **Fatima Choukri**

Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) biedt twee nieuwe verplichte cursussen aan. Deze worden educatieve maatregelen genoemd en zijn voor 'first offenders' en voor bestuurders die onder invloed van drugs rijden.

De eerste nieuwe educatieve maatregel is de 'korte cursus gedrag en verkeer'. Deze cursus is voor jonge bestuurders die voor het eerst een forse snelheidsovertreding hebben begaan ('first offenders'). Het gaat om 50-60 km/u binnen en buiten de bebouwde kom of 30-60 km/u bij wegwerkzaamheden, bromfietsen en landbouwtractoren. Bij hogere snelheden volgt de bestaande cursus gedrag en verkeer (EMG) of een rijvaardigheidsonderzoek.

Drugs

De tweede nieuwe educatieve maatregel is de cursus 'drugs en verkeer'. Deze cursus wordt opgelegd indien bestuurders voor de eerste keer worden aangehouden voor het rijden onder invloed van drugs. Indien een bestuurder in de afgelopen vijf jaar eerder is aangehouden vanwege drugsmisbruik in het verkeer, krijgt hij ook eerst een geschiktheidsonderzoek door een psychiater.

foto: CBR

Bestaande cursussen

De al bestaande cursus 'Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer' (EMA) is bedoeld voor bestuurders die worden aangehouden wegens het rijden onder invloed. Daarnaast is er de cursus 'Lichte Educatieve Maatregel Alcohol' (LEMA) voor lichtere eerste vergrijpen. Tot slot is er de cursus over gedrag en verkeer (EMG) voor de bestuurders die zich risicovol of asociaal gedragen op de weg, zoals bumperkleven, anderen afsnijden, door rood rijden of veel te hard rijden. Deze cursus werd voorheen ingezet bij snelheidsovertredingen binnen de bebouwde kom. Nu geldt het ook voor snelheidsovertredingen buiten de bebouwde kom.

Verplicht?

Deelname aan de cursussen is verplicht als de overtreder een brief van het CBR heeft gekregen om mee te doen aan de cursus. Bij weigering wordt het rijbewijs van de bestuurder ongeldig verklaard. Ook kan het rijbewijs ongeldig worden verklaard als de bestuurder niet of te laat komt of niet betaalt. Indien de bestuurder het onterecht vindt dat hij moet meedoen aan een onderzoek of cursus, kan hij bezwaar maken bij het CBR. Ook kan er bezwaar worden gemaakt als het rijbewijs ongeldig wordt verklaard.

Heeft u vragen of hulp nodig?

De medewerkers van HJS staan klaar om u – gratis – ondersteuning te bieden. Voor uw juridische en sociaal-maatschappelijke vragen kunt u terecht op onderstaande adressen: Buurtcampus Oost, Linnaeusstraat 44, 1092 CL Amsterdam, (OBA Linnaeus). Het Juridisch Spreekuur: woensdagen van 09.30 u. tot 17.00 u.

Voor complexe juridische zaken kunt u terecht bij onze hoofdlocatie. Het Juridisch Spreekuur, Wibautstraat 5a (MLH), 2e etage (02A08). Maandag t/m donderdag van 09.00 u. tot 17.00 u., tel. 06 - 211 588 82, e-mail: hjs@hva.nl, twitter: @hva-hjs, website: www.hva.nl/hjs, instagram: @hva_hjs. #

Team OOST

Huur te hoog?

Een hoge huur is niet altijd terecht. In veel situaties stelt de wet een maximum aan de huur. Maar de huurder moet daar wel zelf actie voor ondernemen.

Twee vragen zijn belangrijk voor wie wil weten of de huur te hoog is.
1) Is het een kamer met gedeelde voorzieningen of is het een zelfstandige woning met eigen voorzieningen?
2) Is het een sociale huurwoning of is het contract geliberaliseerd?

Kamer?

Wie toilet, douche of keuken deelt met andere bewoners is een kamerhuurder. Dan geldt het puntenstelsel voor onzelfstandige woonruimte.

Geliberaliseerd of sociaal?

Bij zelfstandige woonruimte, dus met eigen toilet, douche en keuken, bepaalt de kale huurprijs bij de start van de huurovereenkomst welke regels gelden. Ligt deze onder de liberalisatiegrens van dat moment dan is het een sociale huurwoning en bepaalt de puntentelling de maximale huurprijs. Die grens is dit jaar € 808,06, maar in andere jaren golden andere grenzen, zie website !WOON.

Liberalisatie geldt alleen voor huurcontracten die zijn ingegaan vanaf 1 juli 1994 (bij eerste bewoning van nieuwbouwwoningen 1 juli 1989). Oudere contracten zijn dus per definitie sociaal.

Maximale huurprijs voor sociale huurwoningen

Is het een sociale huurwoning? Dan is het een goed idee om een puntentelling te doen en zo de maximale huurprijs te berekenen. Zeker als het een kamer of woning van een particuliere verhuurder betreft. Woningcorporaties verhuren woningen trouwens vaak voor minder dan de maximale huurprijs, zeker aan mensen met een lager inkomen. U kunt ook de puntentelling van de verhuurder opvragen en controleren.

Geliberaliseerde contracten

Ligt de huurprijs boven de liberalisatiegrens van het moment dat het contract inging, dan is de woning in principe

geliberaliseerd en wordt een 'vrije sectorwoning' genoemd. Voor deze woningen geldt geen maximum aan de huurprijs. Ook gelden er deels andere regels voor de huurverhoging.

Alle huurders, ook vrije sector, hebben bij aanvang zes maanden de tijd om de huurprijs te laten toetsen door de huurcommissie. Als de maximale huurprijs lager is dan de verhuurder aangeeft, gaat de huurprijs omlaag. Bij sommige tijdelijke contracten is het ook mogelijk

de huurprijs te laten toetsen binnen zes maanden na afloop van het contract. Het is voor nieuwe huurders dus van groot belang om de punten tijdig te controleren en indien kansrijk een toetsing aanvangshuur bij de huurcommissie te starten. !WOON kan helpen te beoordelen of het kansrijk is. Als blijkt dat de maximale huurprijs onder de liberalisatiegrens ligt wordt de woning sociaal. Ligt deze erboven dan volgt geen huurverlaging. De woning is dan definitief geliberaliseerd.

Nieuwe wet 'betaalbare huur'

Er is een nieuwe wet in de maak die ervoor moet zorgen dat zogenaamde 'middenhuurwoningen' ook huurprijsbescherming krijgen. Dit gaat om woningen met een huur tot ongeveer € 1100,-, maar waarschijnlijk zal deze wet alleen voor nieuwe contracten gelden. De wet zal op z'n vroegst in 2024 ingaan.

Hulp of advies

!WOON is te bereiken op 020 - 523 01 50 of via oost@wooninfo.nl. Ook hebben we op woensdag tussen 9.00 en 12.00 u. inlooppreekuur aan de Tweede Boerhaavestraat 46-H. #

‘de no-nonsense makelaar van Amsterdam Oost’

JANSEN SMIT

makelaars taxateurs

✕ AANKOOP
✕ VERKOOP
✕ TAXATIES

020 - 261 91 66 info@jansensmit.nl www.jansensmit.nl

NedLes
Nederlands voor anderstaligen
Dutch for Internationals

Would you like to learn Dutch or improve your Dutch?
You’re welcome at **NedLes**! We offer courses at all levels.

- flexible
- small groups
- dedicated teachers

Please check our website, mail us or call us for an appointment,
or just pass by our school at the
Derde Oosterparkstraat 271, 1092 EA Amsterdam
www.nedles.nl ■ info@nedles.nl ■ 020 8460011

Ekodis
Natuurvoeding

UW BIOLOGISCHE
BUURTSUPER IN OOST!
BEUKENPLEIN 73

SINDS 1983
WWW.EKODIS.NL

Uw Amsterdamse makelaar met kennis van zaken en al meer dan 20 jaar een betrouwbare specialist in het hart van Oost-Watergraafsmear!

ÚW BUURTMAKELAAR!

DE HEREN VAN SNOEK
MAKELAARDIJ

VBO **MAKELAAR**
020 46 30 100

deherenvansnoek.nl ■ Linnaeuskade 6 ■ 1098 BC Amsterdam

Amsteldorp Ontdekt

Op zondag 2 juli van 12.00 tot 17.00 uur organiseert een enthousiaste groep buurtbewoners al weer de 4e editie van Amsteldorp Ontdekt. Ontmoetingen en informatie-uitwisseling staan centraal.

Net als in voorgaande jaren zal er een informatie- en rommelmarkt zijn, met daarnaast vele extra activiteiten voor jong en oud. Natuurlijk zijn er hapjes, drankjes, muziek en live optredens. De markt is geopende van 12 tot 17 uur en we sluiten de dag af met een buurtfeest(je). In de Manenburgstraat zullen marktkramen worden opgezet voor buurtbewoners, buurtondernemers en maatschappelijke organisaties die actief zijn in Amsteldorp. Reserveer snel uw kraam via amsteldorpontdekt@gmail.com.

We zoeken nog mensen die mee willen helpen bij de voorbereidingen of op de dag zelf. Om u daarvoor op te geven of om andere leuke ideeën door te geven kunt u ons ook mailen via amsteldorpontdekt@gmail.com. #

Picknick Concerten

Klassieke muziekconcerten in de muziekkapel van het Oosterpark:
Zo 4 juni 12.30: Eroica Pianotrio – Mendelssohn, Fauré, Piazzolla, Chopin
Zo 23 juli 12.30: Keuris Saxofoonkwartet – Piece of Cake: Meijering, VanHassel, Andriessen, Torke, Woods
Zo 27 aug 12.30: Park Klarinetkwintet – Brahms, Lammers
Alle zondagen van 11.30-12.30: Workshop ‘Probeer een instrument’ en 13.30 Kinderconcert #

WOON
thuis in de stad

Energie besparen?
Dubbelglas?

Gratis advies en hulp

www.wooninfo.nl/energie

020 5230 130

DAVID ELDERS
begrafenis & crematie

kleinschalig rouwcentrum
persoonlijke uitvaartverzorging

020 6252201
dag en nacht

Kruislaan 235 Amsterdam
www.uitvaartcentrumelders.nl

#Dwars
-liggerijes

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt.

Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie het colofon elders in deze krant voor deadline en mailadres.

Oosterpark
De Vereniging Vrienden Oosterpark zoekt uitbreiding van haar bestuur. Wij komen op voor behoud en herstel van het groen, voor het tegengaan van de wateroverlast, voor een park waarin iedereen kan recreëren zonder dat activiteiten leiden tot overlast voor anderen. Wil je je daarvoor als bestuurslid inzetten, meld je dan aan via www.vriendenvanhetooierpark.nl of vraag info op bij voorzitter Frank Kohler – 06 29604689 – of bij secretaris Bert Mentink – 06 55388566.

Geheugen
Volg Geheugen van Oost op de website: verhalen over het verleden in de buurt, wandelingen in de buurt en exposities. Ga naar www.geheugen-vanoost.amsterdam.

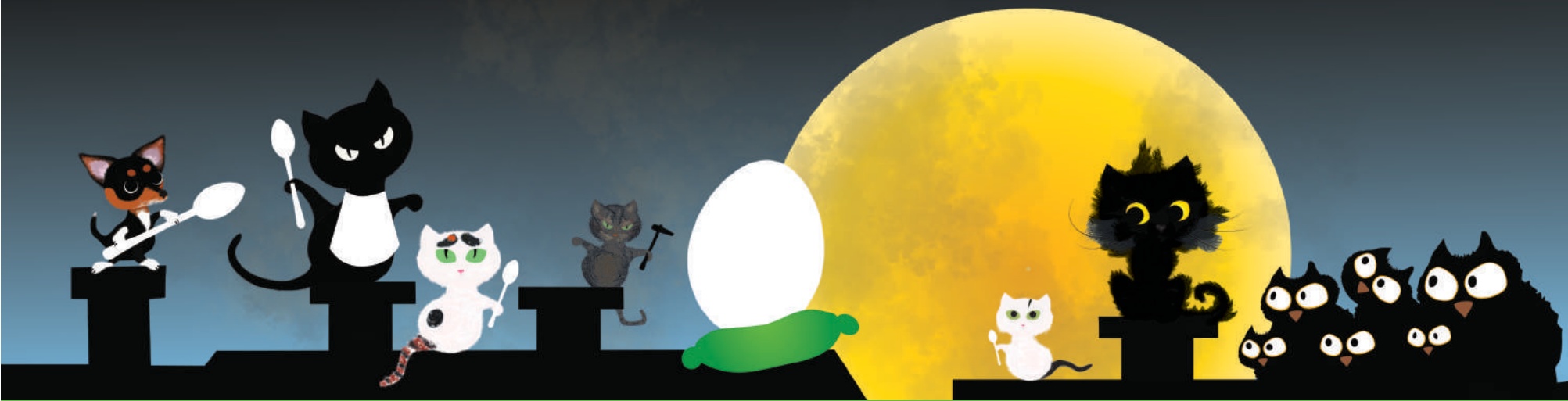
Huurwoning
Schimmelvrije huurwoning gezocht voor horecamedewerkster. E-mails via annekehesp@gmail.com.

Verkoopster
Marokkaanse verkoopster gevraagd voor de zaterdagmiddagen in de Dapperbuurt. E-mails via annekehesp@gmail.com.

#DWARS Knutselen met DNA

voor de jeugd

In mei leggen alle vogels ...

Wat je kunt doen met een eitje!

Een dwars of vijf geleden ging over mijn lievelings uitgestorven dier, de Tasmaanse tijger. Die is zo kort geleden uitgestorven (rond 1940) dat er nog foto's en zelfs filmpjes van zijn.

Het grote nieuws was dat wetenschappers gaan proberen hem terug te krijgen, terug te kweken, te... tja, hoe zeg je dat. Net als de dino's in de Jurassic park films, in elk geval.

Het kan lukken omdat er DNA is gevonden in de huid en de haren van opgezette Tasmaanse tijgers. Uit een enkele bewaarde haar kun je een heel beest terugkrijgen. Met dieren die veel langer zijn uitgestorven zoals dino's is dat veel moeilijker. In botjes en zelfs hele skeletten vind je geen DNA. En al waren er dino's met haar of veren, die zijn allemaal vergaan.

Nu komen we bij nummer twee van mijn top drie uitgestorven dieren.

Voor nummer twee is ook

besloten dat we hem gaan terug krijgen, als het lukt: de dodo. Ik denk dat je er wel eens een tekening of schilderij van hebt gezien. Het was een idioot dikke duif die veel te zwaar was om te vliegen. Hij kwam alleen voor op het eiland Mauritsius. Dat was onbewoond tot Nederlandse zeelui er rond 1570 aan wal gingen. De dodo had geen vijanden en was niet bang voor die matrozen.

Ze noemden hem de "walgvogel" omdat hij niet erg lekker was.

Toch aten ze er flink wat op. De varkens die ze aan land brachten aten de eieren van de dodo op. Dertig jaar later waren er geen dodo's meer. Maar er is nog een hele huid met veren bewaard, en een losse poot, en een losse kop. Daarin is DNA gevonden. Dat DNA kun je in een groot ei van een andere vogel brengen en met wat geluk heb je dan binnenkort weer een dodo.

Olifantsvogel

Nummer drie! De olifantsvogel van Madagaskar. De grootste vogel die ooit heeft geleefd.

Hij woog tot zevenhonderddertig kilo en was dus zwaarder dan een paard. De kop was drie meter van de grond. Ze zijn ongeveer vijfhonderd jaar geleden uitgestorven. Er zijn best veel botten gevonden, maar geen veren of huid of kop zoals bij de dodo. Het goede nieuws is

dat er veel intacte eieren zijn gevonden.

De eieren van de olifantsvogel zijn de grootste aller tijden.

Zo groot als een basketbal en zo zwaar als 170 kippeneieren. Met een enkel ei kon een heel dorp omelet eten daar op Madagaskar. Dat is misschien ook de reden dat ze zijn uitgestorven. Maar die zeshonderd jaar oude eieren blijken goed DNA te bevatten, en

de olifantsvogel staat ook op het lijstje van dieren die we misschien gaan terugkrijgen. Uit dat DNA blijkt dat hun meest nabije, nog levende familie de kiwi van Nieuw-Zeeland is. En je kunt je die olifantsvogel dan ook het best voorstellen als een zevenhonderd kilo zware kiwi, een kiwi als een koe.

Kiwi's leggen ook enorme eieren, een kiwi-ei is bijna de helft van een moederkiwi.

Ron de Zeeuw schrijft de stukjes. Connie Dekker tekent Stinks. MaBelle behandelt de post. Foto vogeleiland, Museon, Den Haag, Wikipedia, CC licentie. Foto kiwi, Josh More. Foto dodo Arseni Mourzenki, Flickr CC Licentie.

Dodo

Kiwi